

ÉLELETÜNK

XXXVI. évf. 1. szám (36. Jg. Nr. 1)

Az európai magyar katolikusok lapja

2004. január

HIRDESSÉTEK AZ EVANGÉLIUMOT

II. János Pál pápa
„Pastores gregis” apostoli buzdítása

A dokumentum egyfajta modern lelki-pásztori szabályzat, amelyet a pápa az egyház 4695 püspökének nyújtott át. A buzdítás első része felvázolja a harmadik évezred püspökének önzonosságát és életét, miközben a második rész a szolgálattal foglalkozik, különös tekintettel a jelen kor kihívásaira, amelyekkel szembe kell néznie.

A püspök, mint a remény hírnöke. Az apostoli buzdítás emlékeztet 2001. szeptember 11-e drámai eseményeire, a háború, a pusztulás, a halál mindig újból és újból felbukkanó jelenségére. A materialista, a pusztán a haszonra és hatékonyságra épülő emberi reménység kudarcával szemben a feltámadt Krisztus világossága és a Szentlélek működése segítheti az embert abban, hogy elvárásait az isteni reményre építse, amelyben soha nem csalatkozik. A buzdítás elmélyíti a püspöki szolgálat szentháromságos dimenzióját. A püspök váljon hasonlónak a Jó Pásztorhoz, ismerje meg és gondozza a rábízott nyáját.

A püspöki szolgálat kollegiális dimenziója. A Krisztus által alapított egyházban a püspöki szolgálatnak alapvető fontosságú eleme a kollegialitás, amely mind affektív, mind effektív dimenzióval is rendelkezik. Az előbbihez sorolhatók a püspöki szinódusok, a helyi zsinatok, a püspöki karok munkája, az ad limina látogatások, az utóbbihoz pedig az egyetemes zsinat, amelyen a püspökök a pápával egységben gyakorolják hatalmukat az egész egyház fölött.

A püspök lelkiisége és folyamatos képzése. A püspök meghívást kapott a szentségre a néppel és a népről, ebben segíti őt a lelkipásztori szeretetben végzett szolgálat, az egyházhűség, a szolgáló küllelte, a lelki erősség, a mindenki felé való nyitottság és a krisztusi életstílus. Az evangéliumi tanácsok és a nyolc boldogság jó útjelzők ezen a téren. Így elkerülheti a püspök a bürokratizmust, vagy szervezői szerepet, megszerve az igazi morális tekintélyt.

A tanítói, megszentelői és kormányzó feladat. A püspök elsődlegesen az Evangélium hirdetője, akinek a mai, közömbössé vált világban tanúságot kell tennie a krisztusi hitről és erkölcsről. Ehhez elengedhetetlen saját életének és tanításának összhangja. Az egyházmegye életében a liturgiának - mindenekelőtt az Eucharisztianak - központi szerepet kell betöltenie. Különös figyelmet kell fordítani a vasárnap és az egyházi év megszentelésére, a keresztény bevezető szentségekre, a bűnbánati fegyelme és a népi jámborságra. A kormányzó feladatát ellátva sem feledkezhet meg a püspök arról, hogy szolgálnia kell a rábízottakat, Krisztus példájára, aki az Utolsó vacsorán megmosta tanítványai lábát. A Jó Pásztorhoz hasonlatosan példát kell adnia életével, együttműködési és kapcsolatteremtési készségével, jólétkéséggel, türelmével, együttérzésével és megértésével.

A püspök és aktuális feladatai. A mai zavaros időkben a püspöknek feladata, hogy leleplezze a hamis emberképet, elütönlítse és hirdesse az igazságot. Ezen feladata révén a püspök a szolidaritás és a béke munkása, és így elő is kell segítenie a vallások közötti párbeszédet, hozzájárulva a szeretet globalizációjához, amely az ember méltóságában, a szolidaritásban és a szubszidiaritásban gyökerezik.

Amikor a pápa személyes tapasztalatra alapozva megválasztása 25. évfordulóján aláírta a Pastores gregis k. apostoli buzdítását, megismélt a püspököknek ugyanazt a krisztusi üzenetet, amelyet amyszor hirdetett: „Ne féljete!” VR/MK

1. Az újrív szentmise evangéliumának középpontjában mintha a pásztorok állnának, akik hallgatnak az angyal szavára, elmennek a betlehemi istállóba, megtalálják Jézust, fölismerik rajta azt a jelet, amit az angyalok mondtak, és hisznek Benne. De a pásztorokhoz csatlakozik Mária hite is.

Kik is voltak ezek a pásztorok? Gondolhatnánk, hogy ők jelképezik az összes olyan embereket, akik a hivatalos liturgiában nem tudnak részt venni. Nem tudnak részt venni egyszerűen a közéletben sem, mert messze vannak a lakott központoktól. Kint vannak a pusztában, nem városba, de még faluba is alig jutnak el. Tehát a földnek, az emberiségnek a szegényei, azok, akiknek kevés adatuk meg, és mégis nyitott a szívük az Isten hangjára.

De jelentik a pásztorok azokat az embereket is, akikhez különösen szól az Úr. Betlehemben vagyunk. Betlehem pedig Dávid városa. Emlékszünk az Ószövetségből, hogy Dávid is pásztor gyerek volt, és az Úrnak szava a nyáj mellől szólította el. És pásztorok voltak Ábrahám és a pátriárkák is, és nekik is a pusztában, mintegy a nyáj mellett szolt az Úr, ott közölte velük az üdvösségre vonatkozó nagy tervét, ott tette őket Isten népének az alapítóivá. Most mintha ezek a betlehemi pásztorok lennének a keresztény népek, a krisztushívők közösségének az első képviselői. Hiszen szót hozzjuk az Úr, mint annak idején Ábrahámmal, az angyalok útján, s ők megfogadják ezt. Először is komolyan veszik és elindulnak. Elindulnak és megtalálják Józsefet, Máriát és a jászolban fekvő, pólyába takart kisgyereket. Már ez is különleges hitnek a jele, hogy útra kelnek az angyal szavára keresni. De még különösebb, hogy ez a látvány, amit ott találnak, ez számukra igazolás. Tehát éppen abban, hogy semmi különösöt nem látnak, megtalálják hitük igazolását. Hiszen egyszerű kisgyerekről van szó, nagyon szegényes körülmények között, semmi királyinak, semmi rendkívülinek a jelét nem látják. És mégis, elhiszik, hogy ő a Messias, hogy vele megszületett a mindenség Ura, aki itt van közöttük. Számukra az, amit Betlehemben látnak, valódi igazolás.

2. És mégsem csak a pásztorok az egyetlen ösatyái, az egyetlen kezdeményezői vagy első alakjai a hívők közösségének. Mert ott találják a kis Jézus mellett Máriát. Érdekes az, hogy az evangélista nem mond semmit arról, hogy mit gondolt és mit érzett József. De arról szól, hogy Mária hogyan fogadja mindezt. Hiszen nemcsak Máriának mondják el, amit láttak és hallottak, nemcsak neki számolnak be arról, hogy mit mondott az angyal. Elmondják azt másutt is. Az egész környéken. A többiek, a kívülállók, akik ezt hallják, azt mondja a Szentírás: elcsodálkoztak a pásztorok elbeszélésén. Mária nemcsak elcsodálkozott rajta. Mária szívbe véste szavakat és gyakran elgondolkozott róla, hiszen ő is kezdettől fogva a hitnek az embere. És ezek közt az egyszerű és az isteni megtestesülést vagy a Messias elérését bizony alig-alig tükröző körülmények között elhiszi, magáévá teszi, hogy eljött az, akit várunk. Tehát Mária is, mint a hitnek

a központi példaképe áll előttünk a mai evangéliumban. És ez az, amivel elérkezünk a mai tünnepek a tartalmához.

Mária, Isten anyja, valóságosan, hiszen a világra szülte közénk Jézust, aki a második Isteni Személy. De Mária egyben minden hívőnek az édesanyja is, valóban az édesanyjánk nekünk, keresztényeknek, mert ő az első, aki teljes hittel fogadta Istennek a megtestesülését, teljes hittel

Sassoferrato, Szűzanya a Kisjézussal, kb. 1650

fogadta Jézusnak a személyét, még akkor is, amikor a látszat nagyon hétköznapi és nagyon egyszerű volt.

3. Újév ünnepén régen az Egyház Jézus nevének a gondolatát állította az ünnepelés középpontjába. Az újabb időkben Mária Istenanyasága szerepel az ünnep elnevezéseként. De akár innen, akár onnan közelítjük meg a dolgot, az újév ünnepe a keresztény liturgiában a karácsony titkát bontja ki. Egy elemet világít meg belőle. Azt az elemet, amely feszültséget hordoz magában. Mária Isten anyja. Emberei édesanya Istenembert hoz a világra. De Jézus névadása, Jézus neve is, ugyanezt a feszültséget hordozza. Ezért is hagyta meg az Egyház a liturgiában a felolvasott szent szövegekben mindig ezt a motívumot. A vasárnapi szentmisék szentírási szakaszai hároméves ciklusának minden évében mindig újra meg újra előkerül ez.

Azt is olvassuk másutt az Újszövetség lapjaiban, hogy Jézus a törvény alattvalója lett. Asszonytól született és a törvény alattvalója lett. Tehát vállalja mindazt, amit az emberi sors tartalmaz. Vállalja azokat a kötelezettségeket és kötöttségeket is, amit az jelent, hogy emberek vagyunk. Beteljesíti azokat az ígéreket, amelyeket Isten az atyáknak adott.

4. De találunk itt még egy különleges, elgondolkoztató utalást. És ez éppen Jézus nevének a gondolatával kapcsolódik össze. Külön említi a Szentírás a név adását is. De tudjuk azt, hogy az Ószövetség számára a név valami lényegeset és titokzatosat mond el az emberről. Már a teremtés történetében fölvolnutta az Úr az ember előtt a föld minden állatát, és az

ember nevet ad nekik. Az lesz a nevük, amit az ember adott nekik. A név az élőlénynek a lényegéből mond el valamit. És nem véletlen, hogy az ószövetségi világban az apának a joga volt, hogy döntsön a gyermek nevééről. Ha emlékszünk Keresztelő János történetére, ott végül is Zakariás hozat egy táblát, ő írja rá, hogy János legyen a gyerek neve.

De hát Jézusnak a nevével ki is döntött? Pontos az, aki az ő személyének a titka mélyén ott áll. Maga az Isten döntött a névről, még akkor, a kezdet kezdetén. Az angyali üdvözlés történetéből emlékszünk az isteni üzenetre: „névét pedig Jézusnak hívod”. Isten kevés személyiségnek ad nevet az Ószövetségben. Ábrahámnak, Izsáknak, a legnagyobbaknak, akiknek a sorsa az egész népek a sorsával összefonódik, akik hordozói Isten ígéréteinek, amit az egész emberiség számára tett. Ők kapnak magától Istentől nevet, vagy esetenként új nevet. De hát van még valaki, akinek a nevével maga Isten mondja meg. Ez pedig saját maga. Az Ószövetségben Isten megmondja a nevet, mikor a csipkebokorban bemutatkozik: „Én vagyok, aki vagyok”. És Jézusnak a nevével Isten mondja meg - ha tetszik - az angyali üdvözléssel bemutatkozik a világba lépő Isten. Mert hát mit is jelent Jézusnak a neve? - Azt jelenti, hogy Isten megszabadít. Isten a Szabadító. Isten Jézus személyében megszabadítja az emberiséget. Mitől is? Mindazoktól a nyomorúságoktól, az áteredő büntől kezdve mindentől, amit emberi mivoltunk jelent. Mert az első bűn maga után vont a többi. A gyilkosság, az erőszakot szülő erőszak, a gyűlölet, az igazságtalanság mintegy ördögi körként zárta be az emberiség történetét. A történelem háborúk és kegyetlenségek történetévé vált. De Isten emberré lett, Krisztus megváltott, megszabadított minket, kiengesztelődést hozott Isten és ember között, megszakította a gyűlölet és a bűn láncát: békét teremtett. A saját végtelen békéjét ajándékozta nekünk. Kérjük Őt, hogy el tudjuk fogadni az általa hozott szabadulást, részesedni tudjunk az Ő békéjében. Mert erre a békére olyan nagy szükségünk van. Személyes életünkben, szívünk mélyén, de családjainkban, nemzetünkön belül és egész fenyegetett világunkban is.

5. Ezzel visszaérkeztünk a kezdeti titkokhoz. Isten belép közénk, egy lesz közülünk, azért, hogy megszabadítson mindannyiunkat az emberséggel járó nyomorúságtól, a bűnnek a következményeitől és magához emeljen. Ebben, az isteni szeretetnek ebben a nagy titkában is benne Szűz Mária, amikor mindenre igent mond már Jézus fogantatásának pillanatában, hogy így valóban Istenanya lehessen: emberi anya és valóság Istenszülő. Találjuk meg tehát mi is a helyünket ebben a betlehemi képből. Nem a kívülálló csodálkozók között, hanem hittel és szeretettel csatlakozva Krisztushoz, együtt a pásztorokkal és Máriával. Ezzel a gondolatokkal kívánok áldott új esztendő az ÉLETTÜNK minden olvasójának és minden magyarnak határainkon innen és túl. □

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

A pápa és a szlovákiai magyarok

Egy Saarbrücken-i olvasónk, miután méltányolja II. János Pál pápa Szlovákiában tett apostoli látogatását és különösen a kommunizmus két áldozatának, egy papnak és egy nővérnek a boldoggá avatását, megjegyzi: „Fájdalommal tapasztaltam, hogy Szlovákia magyar lakosságához nem vezetett útja és egyetlen szava sem vezetett el... A kisebbségi sorsokszor volt keserű, néha tragikus is. Ez a kisebbség szomjúhozik az együtt érző és biztató szóra. Miért ez az elhanyagolás?”

Miklós atya válaszol:

Olvasónk mindazok szívéből beszél, akik nyomon követik a Szlovákiában élő magyar katolikusok egyházi helyzetét és sérelmeiket. Ez utóbbiak azonban, ha nem is orvosolta, semmiképp se növelte II. János Pál szeptemberi látogatása. Olvasónknak nyilván nem volt alkalma, hogy pontosabb információkat szerezzen. A pápa ugyanis két ízben is találkozott magyarokkal, előbb Rozsnyón, majd Pozsony-Ligetfalun.

IMASZÁNDÉKOK

Január

1.

Imádkozunk, hogy minden ember elismerje: Mindenki Isten egyetlen családjának tagja s ezért nem lehet helye közöttünk háborúnak, igazságtalanságnak és hátrányos megkülönböztetésnek.

Jól lehet, Istent minden istenhívő „az Ő Istenének” tart, aki az embereket a vallási vezetők által irányítja, vezeti az erkölcsi jóra, de ugyanakkor érthetően teszi előtte az erkölcsi vétséget, a rosszat is. A hívőre marad, hogyan dönt az életvitel különböző helyzetében, problémáiban.

Minden vallás kiemelten hangsúlyozza, hogy csak saját követője jut el Isten környezetébe, az örök boldogság állapota. Ezáltal felsőbbrendűségét hirdeti: lám mi - és egyes-egyedül mi - jutunk el Istenhez (ha jók volnánk), de a többi vallás hívei viszont nem. Szerintük - Isten a többiekre kikeresztelte a mennyország-ból, nem tartoznak a meghívottak közé. Némelyek úgy tartják - a hírek szerint - minél több embert „küldenek” a másvilágra - akár karddal, akár géppuskával vagy rakétával -, annál előkelőbb helyet kapnak Isten országában. Ami saját hittestvéreik között súlyos bűn, - például az emberölés - az a többi vallás követőinek körében dicsőség Isten és ember előtt. Csak azt fogadják el, hogy hittestvéreikkel együtt maguk alkotják Isten családját. A többi vallás követői nem tartoznak hozzá, vélik.

Mi történik azonban, ha egyszer kiderül: Isten nem úgy gondolkodik, nem úgy ítélkezik a más vallású emberek fölött, ahogy egyik vagy másik vallás vezetője gondolja és hirdeti? Akkor e vezetőök népek millióit vezeték bűnre, abban a tudatban, hogy Isten akarata szerint irtották a más vallásúakat. Fel se teszik a kérdést, ki hatalmazta fel őket, hogy Isten nevében ítélkezzenek élet és halál felett? Ők akarják megmondani, hogy Isten kit jutalmazzon meg vagy kit ítéljen el.

Isten családja nagyobb, mint gondolnánk. Minden ember belefér. Sokáig fog tartani, amíg ezt mind elfogadjuk, eszerint élünk, cselekszünk. Erősen bensőségesen imádkozni, hogy megszűnjének az igazságtalanságok, a hátrányos megkülönböztetések, a háborúk.

2.

Imádkozunk, hogy a most szerveződő missziós egyházak elkötelezzék magukat a lelkipásztorkodásban tevékenykedők fokozott képzésére.

Ujjonnan szerveződő missziós egyházak tagjai időnként úgy vélik: a lánglélkű apostolok futószalagon fejlődnek és érkeznek a missziós állomásokra. Amely a sürgős teendő, hogy képzésre alig marad idő. Pedig képzés nélkül nincs szakember. Ha egy szakma tanulása néhány évet vesz igénybe, jóval többet egy diakónus, szerzetes nővér vagy atya tudásbeli, jellembeli előkészülete. Kérjük a Mindenható segítségét!

Fejős Ottó

A rozsnói szentmisén a magyar püspöki kart annak elnöke, Seregély István egri érsek, Beer Miklós váci megyéspüspök és Katona István segédpüspök képviselte, Kárpátaljáról Majnek Antal Munkács püspöke volt jelen. Magyarul hangzott el az első olvasmány és a hívek könyörgése során több könyörgés. A Szent-anya magyarul szól a magyar hívekhez, de beszéde magyar szakaszát Vladimír Filo, magyarul beszélő rozsnói koadjutor püspök olvasta fel. Első része így hangzott:

„Most a magyar nyelvű közösséghez fordulok, amely oly nagy számban él e területeken, és integráns részét képezi ennek az egyházmegyének. Kedves testvéreim, legyetek büszkék hagyományaitokra és hűségesek atyáitok tanításához. Őrizzétek meg szilárdan a hitet és legyen élő reményetek. Az erőt a Krisztushoz és egyházhoz való ragaszkodásból merítsétek. Jelenlétetek gazdagodás a szlovák föld számára. Tudom, hogy ennek a helyi egyháznak a főpásztorai jóindulatúan fogadják lelki igényeitek kifejezéseit, egyben állhatatosan őrzik az egyházi egységet, amely az egész szlovák társadalom emberi és lelki növekedésének záloga.”

A Pozsony-Ligetfalui szentmisén, melynek keretében a boldoggá avatás történt, a pápa köszöntötte a megjelent magyar püspököket, Paskai László bíborost, Erdő Péter esztergomi érsek-prímást (akkor még nem volt bíboros), Pápai Lajos győri megyéspüspököt, Szabó Tamás tábori püspököt és a magyar híveket. „Szeretettel köszöntöm a magyar ajkú híveket. Urunk Jézus Krisztus, aki a keresztet életet adta mindannyiunkért, árásszon el titeket kegyelemmel és erősen meg benneteket s Szentlélek adományaival. Áldásom rátok.”

A szlovákiai pápalátogatásról részletesen beszámolt az „Új Ember”, nem titkolva el a szlovákiai magyar katolikusok problémáit, különösen azt a fájdalmas tényt, hogy a 520.000 Szlovákiában élő magyar, akiknek legalább 2/3-a katolikus, évek óta megismételt kérése, hogy magyar főpásztort kapjanak, eddig nem talált meghallgatásra.

Köztudomású, hogy ez nem a Szent-atyán múlik, hanem a szlovák püspöki kar nagy részének ellenállásán. Alapja az aggodalom, hogy egy magyar püspök tevékenysége megoszthatná a szlovákiai katolikus egyházat, alkalmat adna nemzetiségi ellentétre, ami káros lenne az egész szlovák társadalomra. Ez az álláspont tükröződik a pápa beszédében fenntebb idézett mondatában: „Tudom, hogy ennek a helyi egyháznak a főpásztorai jóindulatúan fogadják lelki igényeitek kifejezését, egyben állhatatosan őrzik az egyházi egységet, amely az egész szlovák társadalom emberi és lelki növekedésének záloga”.

II. János Pál, aki pápasága során nem győzte hangsúlyozni a kisebbségek jogait, nem diktátor, azaz nem akarja hatalmi szóval kényszeríteni a szlovák püspököket egy magyar főpásztort elfogadására. Az ő módszere a lassú, fokozatos meggyőzés. Úgy tűnik, hogy nem eredménytelenül. Egyes püspökök a saját egyházmegyéjükben találtak legalább átmeneti megoldást a magyar hívek lelkipásztori problémáira. A kassai érsek és a rozsnói püspök magyar püspöki helynököt nevezett ki magyar hívei számára. Ezzel szemben a nagyszombati érsek, akinek egyházmegyéjében legtöbb a magyar hívő (Csallóköz), csak nehezen érti meg az „idők jeleit”.

Nagy általánosságban azonban állítható, hogy az egyszerű lakosság körében

OLVASÓINK ÍRJÁK...

Egy hamburgi olvasónk (Sz.I.) októberi számunk „Gyárimunkás lányt avatnak boldoggá” címmel megjelent „Londoni levél” kapcsán felhívja figyelmünket egy történeti pontatlanságra. Ott Skóciai Szent Margitról ez áll: „1045 körül a magyarországi Nádasdon született. Mint tudjuk, apja, Edward herceg vetődött Magyarországra, aki Ágotát, I. András királyunk rokonát vette feleségül.” Idézzük olvasónk levelét:

„Ágota, mint ma már tudjuk, Szent István királyunk leánya volt (István király Géza fia volt, nagypapa Taksony). I. András királyunk, aki Vazul gyermeke volt (nagypapa Mihály, Géza testvére, úkapja Taksony) 1046-1060 között uralkodott. Ugyan igaz, hogy Ágota I. András távoli rokona volt, de itt a relevancia nem ezen van! Roppant fontosnak találok arra rámutatni, hogy ki volt az apja. Megnyugtató volna kihangsúlyozni Szt. Margit kiletét (Skócia királynéja, neve ott 'Margareta' volt, 1046-ban született és 1093-ban halt meg), aki Szent István unokája volt!”

Szerk.: Közönlük levelét. Valóban elkerülte a figyelmünket Szent Margit magyar vonatkozásainak ez a - mint olvasónk kifejezi - „pongyola” beállítás. Skóciai Szent Margitnál csakugyan azt kell kidomborítani, hogy Szent István királyunk unokája volt. Rokoni kapcsolatai I. András királlyal, ebben az összefüggésben, nem játszanak szerepet.

Egyébként a magyar királyok, amint az abban az időben Európa-szerte szokásban volt, dinasztikus és politikai megfontolásoktól vezetve, gyakran házastották ki leánygyermeküket nem egyszer igen távolfevők országok fejedelmi családjába. Néhány példa: Szent László Piroksa nevű leánya Bizánca került, mint Komnenos János császár hitvese; Szent Erzsébet, II. András leánya, Lajos türingiai örgróhoz ment feleségül; IV. Béla leányai közül Szent Kinga Boleszláv lengyel király, Boldog Jolánta a pomerániai fejedelem felesége lett; Nagy Lajos leánya, Hedvig (Jadwiga lengyel királynő, Jagelló litván fejedelemmel lépett házasságra. A további generációk révén az Árpád-ház rokoni kapcsolatba

került jóformán egész Európa királyi, fejedelmi családjaival, Nápolytól Aragóniáig és Portugáliáig, Csehországtól Német- és Franciaorszáig.

Olvasónknak igaza van: jó, ha a magyar fiatalok evvel tisztában vannak, főként mostanság, amikor azt kell bizonyítanunk, hogy Európához tartozunk. Árpád-házi királyaink, Szent Istvántól kezdve, már akkor európai dimenzióban gondolkodtak, amikor más dinasztiák, fejedelmek és kiskirályok még csak saját leveskájukat főzögették.

Regensburg közeléből érkezett egy kedves olvasónk (K.É.) levele, amelyben reflektál a novemberi számunkban megjelent „Kérdőjelek a szentmise körül (1)” című cikkre. Bár sorait nem az újság számára írta, tartalma, mondanivalója szép kiegészítése a „Lenne egy kérdés...” rovatban megfogalmazódott gondolatoknak. Ez bátorított fel, hogy néhány jelentéktelen rövidítéssel - szöveget olvasónk elé tárjuk.

„Szívszorítóan szomorú számomra a gondolat, hogy ennyire 'muszáj katolikusok' lettünk. Hitünk legnagyobb kincsével kapcsolatban, az Eucharisztia megünneplésének érdekében, kilencszer szerepel a cikkben a 'kötelező, kötelezettség' kifejezés. Szüntelenül zsong a fülemben énekes könyvünk szövege és dallama: 'Futva jötem eléd, szentlétedbe, Isten, édes arcod örömét be kerestem! Mint a szarvas hús eret, csobogót, úgy kívánlak, mérhetetlen égi jót.' A legnagyobb misztérium Jézus keresztáldozatának jelenléte... Vajon Mária is csupán 'kötelezettségből' állt a keresztfa alatt? És a többiek is, akik bár felelősséggel távolabb álltak, örültek annak, hogy már pénteken 'leudhaták' ezt a 'kötelezettséget' és szabad lesz a szombatjuk, az akkori 'Úr napja'? Órákat lehetne erről a témáról polemizálni, és felróni azokat, akik számára a szentmise unalmas, s nem elég 'attraktív'. Nem volt elég attraktív a Golgota eseménye?”

Szerk.: Nem kétséges, hogy az Egyház életének központja szívének dobbanása, ma a magukat hívő, sőt gyakorló katolikusoknak vallók között is, nem is beszélve a vallási közömbösségbe fulladt néptömegekről, fájdalmas értetlenséggel találkozunk. Ennek egyik oka lehet, hogy nem sikerült a lelkekhez közelebb hozni keresztény létünknek ezt a döbbenetes titkát, megérettetni azt a drámai eseményt, amely az eucharisztia ünneplésekor az oltáron történik.

Annál örövendesebb, hogy vannak, akik megsejtették: a szentmise lélegzetelállító intenzitással forrasztja egybe a természetes és a természetfeletti valóságot, Isten világát az ember világával, Isten szívét az ember szívével. A szeretetnek erre a kiadására nemcsak egyéni életünket, hanem egy egész világréndet lehet építeni: „Forrassz egy-egy békkésgben minden népet s nemzetet!”

F. M.

**BOLDOG ÚJ ÉVET
KIVÁN
OLVASÓINK
AZ ÉLETÜNK!
BÚÉK =
Bízunk Újra Életünkkel Krisztusra!**

Frank Miklós

HOGYAN VÉLEKEDNEK MINDSZENTY BÍBOROSRÓL RÓMÁBAN?

Megemlékezések Mindszenty József hercegprímásról

Első rész

Mindszenty József bíboros földi maradványait, végrendeletében foglaltaknak megfelelően, 1991. május 3-án szállították haza máriacelli ideiglenes nyughelyéről, Esztergomba, ahol másnap, május 4-én temették el a Bazilika érseki sírboltjában.

Erről a nagy eseményről megemlékezett a római magyar közösség is egy szentmise keretében, amelyet 1991. május 26-án, 11 órakor, a Santo Stefano Rotondo in Monte Celio templomban, a bíboros egykori címtemplomában, Kada Lajos c. érsek mutatott be. Ez hagyományt teremtett. A római magyar közösség 1991-et követően, 2003. májusáig, több alkalommal itt, a bíboros volt címtemplomában emlékezett meg a mártírsorsú bíborosról. Erre 2003. május 19-ig volt lehetőség, mert ekkor elkezdődött a templom hosszú évek óta várt felújítása, így azt bizonytalan ideig bezárták. Ez ad most alkalmat arra, hogy felidézük azokat a tanúságtételeket Mindszenty bíboros személyéről, amelyek egykori címtemplomában hangzottak el 1991 és 2003 között.

Mindszenty bíboros püspökké szentelésének 50. évfordulója: 1994. Az első ilyen megemlékezésre Mindszenty József püspöki kinevezésének és püspökké szentelésének 50. évfordulója adott alkalmat. 1994. március 24-én 18 órakor Paskai László bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek meghívására Achille Silvestrini bíboros, a Keleti Kongregáció prefektusa mondott misét a Santo Stefano Rotondóban.

SILVESTRINI BÍBOROS homlíájában felidézte Mindszenty bíboros életpályájának jelentősebb állomásait attól kezdve, hogy XII. Piusz pápa 1944-ben veszprémi püspökké nevezte ki. Pár héttel a kinevezését követően, - mondta a bíboros -, amikor az országot megszállta a Wehrmacht, az új veszprémi püspök élete az egyre nagyobb áldozatok vállalása felé kezdett el haladni. Ennek első állomása volt letartóztatása és bebörtönzése 1944 második felében. Amikor visszatérhetett püspöki székhelyére, nem vesztette el lélekjelenlétét. Az elviselt megpróbáltatások nem felemlítették meg. Ellenkezőleg, Belsőleg megerősítették és előkészítették őt arra, hogy vállalja a vértanúság áldozatát. Hiteles önmegtágadó életet élt és így végezte felelősségteljes püspöki szolgálatát is, amikor 1945-ben XII. Piusz pápa kinevezte esztergomi érseknek és Magyarország prímásának. A háborút követő nehéz helyzetben Mindszenty tudta bátorítani a rábízottakat, hogy előre nézzenek, és éljen bennük a keresztény remény. Lelkipásztori bölcsességgel arra törekedett, hogy igaz keresztényekként megőrizze híveit a Krisztusba vetett hit egységében. Mindszenty -hangsúlyozta Silvestrini bíboros - feltétlenül nélkül szerette népét és megvolt győzdve arról, hogy a pap, akármilyen történeten, nem hagyhatja egyedül híveit. Mégis meg kellett élnie, hogy a kommunista hatalom 1948-ban eltávolította őt híveitől, az Egyház életétől. A kínzásoknak, a kemény börtönöknek azonban nem sikerült megtörni őt, a hallgatás, amelyre ítélték nem tette beletörődötté, hanem szenvedése beszédes tanúságtétellé vált. Nem a személyéről volt szó, hanem népének és Egyházának a sorsáról. Silvestrini bíboros Mindszenty személyét círcinei Simonéhoz hasonlította, aki Krisztusnak segített hordozni a keresztet. A keresztre feszítéskor azonban már őrla nem esik szó, háttérben marad. Mindszenty bíboros is csendben hordozta keresztjét Krisztusért, és így az egész ma-

gyar nép szenvedésének jelképévé vált. A vértanú sorsú bíboros küzdelmeihez erőt a Krisztusba vetett legyőzhetetlen hitből merített. Beszédét a Prefektus végül így fejezte be: „Kívánom, hogy (Mindszenty bíboros) áldozatának és vértanúságának magja teremjen az Egyházban új lelkipásztorokat, akik hozzá hasonlóan bátran tesznek tanúságot a hitről, és hűségesek Krisztushoz, és ez a mag ne csak Magyarországon legyen termékeny, hanem az egész világegyházban.” (Folytatjuk)

Dr. Németh László,
Olaszországi főlelkész

EZÜSTMISE DETROITBAN

Kiss G. Barnabás ferences, detroiti magyar plébános múlt évben ünnepelte ezüstmisét a Michigan állambeli Detroitban, a Szent Kereszt templomban.

Barnabás atya a Sopron megyei Rábaköz szívében, Kapuváron született éppen ötven évvel ezelőtt. A készület éveiben megkapta a szerzetesi ruhát, ennek azonban akkoriban titokban kellett (kelllett volna) maradnia. Miután 1978-ban a győri székesegyházban pappá szentelték, pár évig Szanyban és Csornán volt segédlelkész és hitoktató. 1983-ban Ausztriába távozott, hogy a formális és kánoni szerzetesi életben és képzésben előbbre lépessen. A gondviselés útja aztán az Egysült Államokba vezetete. Az Ohio állambeli Youngstownban az erdélyi ferencesek Szűzanya szentélyénél emelt kolostorban élt. Ez volt az ún. amerikai Csiksomlyó kegyhely. Csaknem tíz éven keresztül az erdélyi ferencesek által szerkesztett és kiadott Katolikus Magyarok Vasárnapja - közel százéves - hetilap szerkesztője volt, később a testvérek által vezetett nyomda vezetője is. A hetilap 1993 végén, a századik évfolyam befejezése után szűnt meg. A következő állomása a detroiti Szent Kereszt templom, ahol 1994-ben plébános lett és azóta is ott szolgálja a magyar és magyar származású hívek közösségét.

Az ünnepi szentmisén nagy hívőszereget részt. Elsősorban a helyiek töltötték meg a padosorokat, de jöttek régi hívek és

Ezüstmise, Detroit, USA

barátok New Yorkból, Clevelandból, Chicagóból, és a szomszédos kanadai Windsorból is. Eljötték a „szomszéd” magyar lelkipásztorok, hatszáz, háromszáz és százhatvan mérföld távolságból. Itt voltak a vikáriátusi kerület papjai teljes számban és a területileg illetékes Provincia Detroitban szolgáló ferences testvérei, az Isteni Szeretet Leányai nővérközösség tagjai, akik valamikor a Szent Kereszt Iskolában tanítottak. Az első padban Barnabás atya nővére és családja foglalt helyet, akárcsak huszonöt évvel ezelőtt az első szentmisén. Ők ma az ontarioi Hamiltonban élnek.

A napi evangéliumot magyar és angol nyelven a rend- és sorstárs, Ligeti Ange-

ISMERJÜK MEG PAPJAINKAT

Ismerjük meg papjainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelkipásztori szolgálatban működő papjainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelkipásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Bagossy István

A Münster-i egyházmegyében, a Paderborn-i főegyházmegyében, az Osnabrückben és környékén élő magyar katolikusok lelkésze. Megbízását a Münster-i egyházmegye főpásztorától kapta és az kiterjed az említett egyházmegyék területén élő magyarul beszélő hívek lelkipásztori gondozására. Magyar szolgálatát főállásban látja el. Münster-Handorf-i otthona egyben a körzet magyar lelkipásztori központja. A Szatmári egyházmegye papja.

Bagossy István 1944. augusztus 9-én született Erdődön. Középiskoláit 1959-től 1963-ig a szatmári Kőlcsey Ferenc középiskolában végezte. Közben szobrászattól is diplomát szerzett a szatmári Népművészeti Néptanodában. Az érettség után felvételt nyert a gyulafehérvári Római Katolikus Hittudományi Főiskolára. 1963-tól 1969-ig itt készült a papságra. Teológiai tanulmányait az Absolutarium megszűzésével zárta.

1969. április 13-án Márton Áron püspök a gyulafehérvári székesegyházban pappá szentelte a Szatmári Egyházmegye szolgálatára.

Kápláni szolgálatot teljesített 1969-től 1972-ig a nagykarolyi főplébánián, 1972-től 1976-ig a szatmárnémeti 2. számú plébánián, 1976-tól 1977-ig Mezőpetriben.

1977-től 1988-ig plébános volt Lázáriban, aztán Magyarországra távozott, ahol előbb Debrecenben a Szent Anna plébánián segédkezett, majd Derecsken lett plébános.

1989. szeptember 4-én áttelepült az NSZK-ba: Fürthben, Münchenben és ennek környékén vállalt helyettesként lelkipásztori szolgálatokat német plébániákon, míg 1991. március 27-én Reinhard Lettmann münsteri megyéspüspöktől kinevezést kapott a münsteri egyházmegye területén élő magyar hívek lelkipásztorai szolgálatára.

gye területén élő magyar hívek lelkipásztori szolgálatára. Megbízását a Paderborn-i főegyházmegye területére, Osnabrückre és környékére is kiterjesztették.

A három egyházmegye területén élő híveit 1991. április 1-től, a kéthavonként megjelenő „A münsteri Magyar Katolikus Misszió értesítője” című, 500 példányban sokszorosított körlevél értesíti a szentmisék idejéről, helyéről, az egyházi közösség eseményeiről.

Magyar szentmiséket tart rendezésen:
minden hónap első vasárnapján:

11.00-kor Hagenben, a Sankt Josef körház kápolnájában, Dreieckstr. 17;

15.30-kor Mendenben, a Heilig Kreuz templomban (Battenfeld), An der Hl.-Kreuz-Kirche 9;

minden hónap második vasárnapján
16.00-kor Neukirchen-Vluynban, a St. Antonius templomban, Nordring 60;

minden hónap harmadik vasárnapján
11.15-kor Osnabrückben, a Pernicke-mühle kápolnájában, Mühlenstrasse 6;

15.45-kor Bielefeldben, a St. Josef templom kápolnájában, August Bebelstrasse 9;

minden hónap negyedik vasárnapján
(decemberben karácsony első napján!)

11.15-kor Münsterben, a Karmeliták templomában, Hörsterplatz 4;

Negyedévenként magyar szentmiséket tart Marlban, a Marienhospital kápolnájában (Hervesterstr. 57) és Dortmundban, a Christinnenstift öregotthon kápolnájában (Eisenmarktstr.2), az egyházközségi értesítőben előre jelzett időben.

Érdeklődni: Bagossy István plébános, Magyar Katolikus Misszió, 48157 Münster-Handorf, Middelfeld 24, Tel/Fax: (0251) 32 65 01, E-Mail: stbagossy@freenet.de

Cserháti Ferenc

NUNCIUSI LÁTOGATÁS PÁRIZSBAN

Tavaly ősszel a párizsi Magyar Katolikus Misszió vendége volt Msgr. Fortunato Baldelli pápai nuncius. A magas rangú vendéget Léh Tibor, az egyháztudományok világi elnöke köszöntötte, s reményét fejezte ki, hogy a kisebbségvédelem is szerepelni fog a készülő EU-alkotmányban.

Megtisztelte az alkalmat jelenlétével Monsignore Francesco Follo, az UNESCO-hoz delegált pápai nuncius, Fasang Árpád, hazánk UNESCO-nagykövete és Havas István, a budapesti Piarista Gimnázium tanára és a Francia Misszió lel-

pus ferences olvasza fel - akárcsak huszonöt évvel ezelőtt, mint diakónus az ünnepelt első szentmiséjén. Az ezüstmisés magyarul meghatottan mondott köszönetet mindenkinek, akik együtt ünnepeltek vele, külön kiemelve otthon élő édesanyját és édesapját - majd megáldotta a sokaságot.

Az ünneplés folytatódott a templom feldíszített nagytermében, ahol több százan ölelték magukhoz, szorítottak kezét az ezüstmisés ünnepelttel.

fr. Ligeti Angelus OFM

késze, valamint több Párizsba akkreditált magyar diplomata is.

A vendéglelkészekkel együtt misézett a házigazda Molnár Ottó pápai preláty, valamint Bozsóky Pál Gerő ferences atya. A pápai követ szentbeszédében hangsúlyozta, hogy országunkat a kereszténység tartotta össze a kelet-nyugat határán ezer éven keresztül.

A vendéglátó Molnár atya meleg szavakkal köszöntötte a látogatást, a Szentatyáról úgy szökött, mint aki a Szentlélek ajándéka a világ kereszténységére számára. Hangsúlyozta: fontos lenne, hogy földrésünk keresztény gyökereit ne hagyják elfelejtés nélkül a készülő EU-alkotmányban.

A szentmisét kötetlenül együttlétt követte, amelyen a hívek személyes ismeretséget köthettek a vendégekkel. A fogadást a Szent-Vincés jótékony egylet adta: ők a misszió áldozatkész holtgyatai.

Európa nem csupán történelmi-földrajzi egység, hanem kulturális, értékrendi közösség is. Ennek a közösségnek az alakításában a katolikus egyháznak minden időben vezető szerepet jutott!

Dobriné Regéczy-Nagy Márta, Párizs

Gyermekeknek

VITTEK NEKI ARANYAT, TÖMJÉNT ÉS MIRHÁT

Szervuszok Gyerekek! Alig múlt el a várva-várt karácsony, szívünk még hálával telik a sok ajándékért, az ünnep hangulata még elevenen él bennünk. Milyen jó, hogy a keresztény ember számára a naptár minden hónapban tartogat valamit. Januárban a napkeleti bölcsek emlékeztünk, akik messze keletről indultak el, hogy felkeressék Betlehem városát és ajándékokat vigyenek a Kisjézusnak. Évről évre izgatottan vártam, hogy az ünnep délutánján, mikor szólal meg a csengő? Ajtódt nyitva színes palástban, koronával fejűkön álltak előttem a három királyok, Gáspár, Menyhért és Boldizsár. Egyikük arca olyan fekete volt, amilyen én még soha nem láttam. Kezükben ajándék volt. Számomra érthetetlen szavakat mondtak, arany, tömjén és mirha. Kréta-

val felírták ajtónkra: C+M+B és az új év számát. Nagypapám mesélte, ez azt jelenti, hogy ebben a házban hívő emberek élnek. Szép karácsonyi éneket énekeltek és máris a szomszédunk ajtaja előtt álltak. Visszatérve szobámba, azon gondolkodtam, hogy melyik játékomat ajándékozhatnám én oda a Jézusának. Nagypapám meglátva bizonytalanságomat magához ölelt és csak annyit mondott. A mi legdrágább kincsünk a szeretet. Buzgó imával szeretni a Kisdedet, jó cselekedetekkel örömet szerezni szüleinknek. Ez a mi aranyunk, tömjénünk és mirhánk. Úgy, hogy ne felejtsetek el, amit mondtam, és legyetek jók az új esztendőben is, vagy ha sikerülne, még egy ici-picivel jobbak!

Józsa Péter

Fiataloknak

AZ ÉLTETŐ IGE

Az örökmozgóról, a bölcsek kövéről és a fából-vaskarikáról már írtam az elmúlt évek során... Nemrég találtam egy feljegyzést egy kísérletező kedvű uralkodóról, II. Frigyes császárról, akinek „tudományos” igyekezete méltán sorolható az említett lehetőségek közé... Arra volt kíváncsi, hogy ha egy újszülött gyermeket úgy nevelnek fel, hogy egy szót sem szólnak hozzá, nem becézgetik, nem mosolyognak rá szülei, dajkái, nevelői, amikor eljön az ideje, vajon milyen nyelven szólal meg? Talán héberül, az emberiség egyik legrégebbi nyelvén, vagy esetleg latinul, görögül, vagy mégiscsak anyanyelvén, amit szülei beszélnek? A nevelők zord, barátságatlan hangulatának szomorú következménye lett... A gyermekek sápadtan, meggyötört és némán élték életüket, idegenként ebben a világban, korai halálukig...

A szó hatalom, életető erő. Ahol elapad a szó, meghal az élet, ez már a „halotti csend” birodalma. A mindennapi kenyér mellett a hozzánk intézett szó, beszéd az, ami életet... Legyen az kényeztető, dicsérő, nevelő vagy akár dorgáló szó. Csak hozzánk, nekünk szóljon.

„Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennel volt... Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” (Jn 1, 1-4). Isten szava, megtestesült Igéje szól hozzánk. Megtöri a hallgatás bilincseit, szelíd mosollyal szól, vigasztal, bátorít, azért, hogy egész, ép emberként növekedjünk, fejlődjünk, hogy éljünk! Őbenne ismerjük meg az emberiség ősi nyelvét, a szót, az Igét, ami üdvösséget ad, ami életet. A nyelvet, amit mindenki ért, ami mindenkéhez szól: Jó, hogy vagy, jó, hogy élsz, jó, ha válaszolsz. Mert akkor élsz!

Pál atya

ÉLMÉNYEK A KÖLNI DÓMBAN

A vasárnap esték legszebb része volt számomra a szentmiséken való részvétel a kölni Dómban. Bár fél hétkor kezdődött a szentmise, mindig előbb érkeztem, s néhány percet arra szántam, hogy megcsodáljam ezt a csodálatos épületet, előbb kívülről, majd pedig belülről. Az U-Bahn-ból feljőve a felszínre, hirtelen a hatalmas épület előtt találja magát az ember. Néhány lépés után hátra vetett fejfeltekintetem a tornyokra. Tekintetem ilyenkor végigsiklott a köcsipkéken, megmegpihenve egy-egy apostol, vagy próféta köbévésített alakján, majd tovább szaladt a tornyokon, egészen az égig. S talán az építőknél éppen ez volt a célja a monumentális, égbe szökő tornyokkal, s a sokemelet magas templom-esttel. Istenhez felemelni a lelkeket, éreztetni kicsinységünket és Isten csodálatos nagyságát. Közben mindig csodálkozva vizsgáltam meg a kövek színét, hiszen ez egyszerű barna, másszor szürke árnyalatot vett fel. És ez a szín néha barátságos, vidám volt, máskor pedig komor, tisztelet parancsoló. A hatalmas épületet rajzoló, mutatványosok, zenészek és turisták örökké nyüzsgő forgataga vette körül. Szerettem ezt a látszólagos ellentétet a külső színes kavalkád és a belső élménylülő, Istenre figyelő csend között. A fő-

kapuhoz közeledve, a gótika gyönyörű példáját, a sokréteggű, gazdagon díszített, bélétes kaput csodáltam meg, majd mosolyogva fedeztem fel a kapu jobb oldalán precízen elhelyezett házszám táblán: Dóm tér 4. Innen beléptem az ünnepélyes fülhálóba. Szentmiséken kívül néha orgonakoncertre is sikerült eljutnom ide, amikor a nyári kedd esteiken kitűnő ingyenes programok voltak a katedrálisban. Mindig zsúfolásig megtelt a templom, s nemegyszer csak a földön kaphattunk ülőhelyet. De ez nem vont le a koncert értékéből egy szemernyit sem. A két orgona csodálatos hangjainál az épület 5 hajós, nagyszerűen megszerkesztett belső terében, a mellékoltároknál elhelyezett mécsesek fényeinel felejtethetetlen élményben volt résznünk. Egy-egy ilyen este után valami boldogság töltött el és a hétköznapi gondjait néhány órára sikerült teljesen elfelejteni.

Hogyha vendégeim voltak Magyarországról, első utunk szintén a Dómba vezetett. Felmentünk a toronyba, ahonnan csodálatos kilátás nyílik a városra, vagy megnéztük a Kincstár gazdag gyűjteményét. Egyszer az épület alatti ásásokat is volt alkalmam megtekinteni a kölni magyar plébános jóvoltából. Sokat jelentett számomra a kölni Dóm. Azt hiszem életemnek az a néhány éve, amit Kölnben töltöttem, sokkal szegényebb lett volna a vasárnap esti Dóm-béli szentmisék, a nyáresti koncertek, vagy a Dóm körüli séták nélkül.

Dr. Erdő Franciska, Budapest

A LÁTNOK ÉBRESZTÉSE

Giesswein Sándorra emlékezve

A magyaróvári öreg-templom kertjének sarkában áll patinával bevont mellszobra. A talapzat felírása: A Szeretet és a Béke apostola. Ki ez a reverendás ember, akit a mosonmagyaróvári Kühnnyágy munkásai, a győri céhbéli iparosok és kereskedők, szigetközi östermelő földművesek és mindenfajta szegény emberek halála után alig 10 évvel szoborral és ilyen szép felírással tiszteltek meg?

A szobor Giesswein Sándor győri prelátest, a szegények és elesettek, a korabeli kapitalizmusból kiszakmányolt munkások legendáshírű, humanista lelki pártfogóját ábrázolja: azt a melegszívű jó és igaz embert, aki ügyis, mint országgyűlési képviselő, közel 20 éven át harcolt a munkások és kisemberek érdekeiért. De semmi sem szimbolizálja plasztikusabban a Giesswein emlékezte iránti érzéktelenséget, mint az a tény, hogy magyaróvári szobra még a mai napig sincs hivatalosan leleplezve.

Tatán, a múltat lehelő, kedves kisvárosban született 1856-ban, a Bach-korszak rémuralmának tetőfokán. Az ősök Mária Terézia betelepítési politikája során kerültek Magyarországra Hamburg környékéről. De az is elképzelhető, hogy a család Elzász bortermő vidékén volt őshonos. Édesapja gazdatiszt volt az Esterházyak tatai birtokán, édesanyja a Bécsi neves Eckhardt családból származott. A rendkívüli képességekkel megáldott gyermek két anyanyelven nőtt fel. Középiszkolai tanulmányait Tatán a piaristáknál kezdte, majd Győrött a bencések-nél folytatta. A jeles érettségi után kispapnak jelentkezett. Teológiai tanulmányait Bécsben kezdte és Budapesten fejezte be. Fiatalon 22 éves korában külön pápai engedéllyel szentelte fel Zalka János győri püspök 1878-ban. Rövid ideig Kismartonban káplánoskodott, majd a győri tanítóintézetben tanított. Két év múlva püspöki titkár, majd 1897-ben a győri székesegyház kanonoka, 1909-ben megkapta a prelátsi címet. Zichy Nándor ajánlatára 1903-ban szinte egyhangúlag a Szent István Társulat alelnökévé választották. 1905-től kezdve keresztényszocialista programmal élte végéig a mosonmagyaróvári kerület képviselője. A Tudományos Akadémiának, valamint számos hazai és külföldi társadalmi és kulturális egyesületnek volt tagja, mindezek mellett a magyarországi eszperantó mozgalomnak és nyelvelnek lelkes úttörője és védnöke. 1923. november 15-én, egyik külföldi útjáról hazatérve, részülvé az „ars moriendi” kegyelmében, felkészülve a hosszú útra, távozott az élők sorából. Barátja és gyóntatója, Mihályfi Ákos temette a Kerepesi temetőben.

De mi volt az, amit ez a túl korán érkezett és későn igazolt, jövőbe néző magyar próféta - immár történelmileg is igazolt - szinte döbbenetes pontossággal előre látott? A győri prelátest - Prohászka Ottokárral egyértelműen - időben és tévedhetetlenül felismerte, hogy a XIX. századbéli, embertelen kapitalizmus által megszült „szociális” kérdés, a XX. század történelmének egyik meghatározó jelensége lesz. Ugyanakkor azt is világosan látta, hogy a szociális problémák igazságos megoldására a végletek nem alkalmasak. Kialakult keresztényszocialista elképzeléseiben következetes, megdönthetetlen érveléssel hirdette, hogy sem a kapitalizmus, sem a szocializmus nem biztosítja az emberi személyiség természetes jogait és nem képes egyik sem megoldani az emberi együttéléshez elkerülhetetlenül szükséges társadalmi egyensúlyt és békét.

Mi, a XX. század gyermekei és tanúi tudjuk ezt a legjobban. Két imperialista

célokat hajszoló nagyhatalom különböző ideológiákra épült szociális eretnek-ségével - egyfelől a barnaszínű germán faj-mítosz szülte német nemzeti szocializmus, a másik oldalon Marx Károly történelmi materializmusának tévedéseit valló szovjet-orosz kommunizmus véreskezű diktátorok rémuralma közepette - megpróbálkozott világalpári célok titkos vagy nyílt szándékával a proletárok megváltásával. De mint tudjuk, mindkét kísérlet megbukott.

Barankovics István, Giesswein Sándor szellemi hagyatékának leghűségesebb őrzője, 1947-ben híres győri beszédének befejező laudációjában, többek között ezeket mondta róla „Ő - Giesswein Sándor - a modern szociális és demokratikus állameszme legjobb képviselője, az evangéliumi szocializmus első magyar gyakorlati apostola, a keresztény demokrácia közép-európai hírnöke, a szociális és demokratikus politikának tragikus hőse... Ő a mi nagy előfutárunk... politikai eszményeink tiszta forrása.”

Egy történelmi személyiség nagyságát, a jövőre kiható jelentőségét, az erkölcsi kritériumokon túl, mindig az határozza meg, hogy eszméi, gondolatai mennyire tudnak dacolni a múltó idő változásával.

Ijjas Antal, a kiváló katolikus író és publicista, egyik megemlékező írásában, Giesswein Sándort látóknak aposztrofálta. És joggal! Giesswein Sándor a jövőbetekintés, az előrelátás karizmatikus adományával felruházott magyar látóknak volt benne valami Platón, Morus Tamás, Campanella, a nagy utópisták és látóknak szent naivitásából. De ugyanakkor a földön járt. Elképzeléseibe bele tudta építeni a modern keresztény szociológia eredményeit, az Egyház s a pápák irányít mutató, bölcs szociális tanításait, valamint gazdag életpaszellatait.

Gy. Pethe Ferenc

CSILLAG UTÁN

Ülök életet szobámban,
hideg teát kavarok...
Körülöttem fájás-féles
ködhálója kavarok.
Kikelek tikkadt helyemből,
kinyitom az ablakot
s megpillantok odakint egy
ígéretes csillagot.
Ó ha most mindent ithagynék,
mennék a csillag után,
mint régi a három királyok
betelehi éjszákán!
Gépkocsin, vagy teveháton --
olyan mindegy, hogy hogyan!
Aranyat, tömjént és mirhát
vinnék, vinnék boldogan.
Mennék száz országom át, míg
utamat szelné a vám.
„Aranyad tilos kivinni!”
szólna ott a vámos rám.
„Tömjéned meg, ami csak van,
az mind kell, az itteni
hazai hatalmak fényét
mélton dicsőíteni.”
Százszor megálltanának, --
örülnék, ha átcsúszom:
arany nélkül, tömjén nélkül
érnék hozzád, Jézusom!
Jaj és mire odaérnék,
hova a csillag vezet,
te már fűggnél a keresztben
és a lábadd csupa seb,
s ahelyett hogy bölcsöd köré
szórnék tömjént, aranyat,
megmaradt szegény mirhámmal
keserűszagú mirhámmal
kenném véres lábadat.

Babits Mihály (1883-1941)

Köszönjük, ha megújítja
az ÉLETÜNK
előfizetését!

Londoni levél

MAGYAR MAGIC

Magyar varázslat - ez az elnevezése a novemberben kezdődött, egy teljes éven át tartó, angliai magyar művészeti és kulturális esemény-sorozatának. A megnyitót a Temze-parti Somerset palotában volt, abban az épületszárnyban, ahol a káprázatos Gilbert gyűjtemény aranytárgyai töltenek meg tizenhét termet. A Magyar Magic első eseménye a Gilbert Collection anyagába épült magyar arany- és ezüstművészeti kiállítás volt. Megnyitó beszédében Kent hercege, II. Erzsébet unokatesvére megjegyezte: „csoda, hogy annyi történelmi viszontagság után, mint amennyit a magyarságnak kellett elszenvednie, átvészelték a viharokat ilyen gyönyörű művészi ötvösmunkák.”

A bemutatott magyar anyag sztárja a koronázási kereszt volt. Erre tették le az esküt hajdan, a XVI. századtól kezdve, a magyar királyok. A finoman megmunkált, ékkövekkel kirakott kereszt alapja XIII. századi. Pázmány Péter gondoskodott arról 1634-ben, hogy még díszesebb legyen, és ekkor került a hátlapra a Patrona Hungariae felirat.

Látható volt továbbá a híres, Suki Benedek féle erdélyi serleg, ami szintén az esztergomi székesegyház kincstárából érkezett Londonba. Suki Benedek erdélyi nemes valamikor 1439 táján ajándékozta a pompás adományt a gyulafehérvári főtemplomnak. Nehéz időkben Ilosvai István püspök menekítette Nagyszombatba, s szerencse, hogy végül a mai Magyarországi területére került. A több millió dollárra becsült virin díszre volt továbbá a Corvin monrancia, jellegzetesen gótikus tornyaival. Ezt Rosályi Kun László, Szatmár kapitánya adta, sérült állapotban, az esztergomi érseknek, azzal, hogy a szentek apró szobraival díszített kegytárgy Corvin Jánosról származik, és eredetileg valószínűleg Mátyás király kincse lehetett. Pázmány azután szép lábazatot csináltatott hozzá, szintén 1634-ben.

A Nemzeti Múzeum többek közt egy mivesz, illetve bor öntő kannát adott kölcsön. Német stílusú, későgot óltár-jellegű tárgyak ezek, 1510 körül készültek. Dürer rajzain láthatók hasonló misekandák. Díszűsük természetesen öröki meg gyümölcsöket, és oly természetesen meztelen kerubokat, hogy ez némi pironkodást keltett, amikor a tárgyak készítőjüktől, Nagyváradról a Bethlen családhoz érkeztek.

A koronázási kereszt is szép, de legalább ennyire megkapó az Oláh Miklós érsek hagyatékából a kincstárba került, ékkövekkel és gyöngyökkel kirakott, aranyozott ezüst pásztorbot, amelynek visszakarodó tetején a Szűzanya trónol a kisdéddel, félhold karéjában. Eppen megkoronázzák az angyalok.

A barokk nagy ötvös mesterét, a lőcsei Hann Sebestyént (1644-1713), e londoni mustrán Szamosfalvi Mikola László bíró ezüst fogadalmi táblája képviselte. Szobrászmunkaként is elsőrendű, Xavéri Szent Ferencet ábrázolja, a keresztre feszített Krisztus előtt térdelve.

Az egri régi ferences templom kincseiből csak egy érkezett a kiállításra, Szilassy János pompás szentségtartója, amit Fischer István perjel rendelt tőle 1752-ben. Az ő műve a zománcképekkel díszített szentelvíz tartó is, ami a szépséges Csákyaktól került az Iparművészeti Múzeumba.

Mintegy ötven tárgy szerepelt a londoni kiállításban, így például Miskolci Bálint szép keresztelő kancsója és egy osztrák munka is, a Joseph Moser köréből származó rokokó Szent Imre búst, amit az Osztrák-Magyar monarchia értékeit felszóló, 1932-es velencei megállapodás értelmében adott át Bécs, mint magyar érdekű tárgy.

A Times ismertetést közt a magyar ötvösművészet nyilvánvalóan az európai élvonalba tartozó remekéről, főúraink kulturáliságáról. Az anyag összeválogatása céljából még a múlt nyáron Magyarországra hívták meg a Gilbert Gyűjtemény igazgatóját, aki elragadtatva sédült az esztergomi Keresztény Múzeum termeiben, és álmálkodva jegyezte meg, hogy sohasem gondolta volna, milyen műkincsek vannak ott. Este tízig miatta kellett nyitva tartani az épületet.

Sárközi Mátyás

Putyin orosz elnök - két hivatali elődjével ellentétben - nem hívta meg a Szentatyát Moszkvába, amikor november elején a Vatikánban járt (l. képpünk).

Gorbacsov óta a szovjet, illetve az orosz államfők követik azt a hagyományt, hogy hivatalos római látogatásuk keretében felkeresik a pápát is. Putyin ezúttal abból az alkalomból járt az olasz fővárosban, hogy az Európai Unió ott rendezte meg a Moszkvával folytatott kapcsolattal foglalkozó csúcserkeztetést. Az orosz elnökről köztudott, hogy egyengetni szeretné a jobb viszony kialakulását a Vatikán és az orosz ortodox egyház között. Az ezer esztendeje történt egyház-szakadás óta a pápák mindig is fáradoztak az egység helyreállításán. A görögkeleti egyház azonban gőrcsően elzárkózik a közeledés elől. Moszkvában Alexij pátriárka hallani sem akar II. János Pál pápa esetleges oroszországi látogatásáról, holott a Szentatyát ismételten reményét fejezte ki, hogy egy napon Oroszország földjére léphet. Noha a vatikáni kihallgatás során Putyin is kifejezte óhaját a keresztény egység megteremtésére, nem hívta meg a Szentatyát Moszkvába. Ő is tisztában van azzal, hogy az ortodox egyház ellenállása miatt semmi valószínűsége sincs egy pápai látogatásnak, mert a görögkeleti vezetők - úgymond - léleklappal vádolják a katolikusokat és prozolitizmust vetnek a Vatikán szemébe, mert úgy vélik, hogy illetéktelenül behatolnak az ortodoxok kanonikus felségterületére. II. János Pál persze mint a Vatikán államfője tehetne látogatást Oroszországban és ezzel erkölcsi támogatást nyújthatna a kis létszámú katolikus közösség-

nek. Az ország 150 millió lakosából kevesebb mint egy millióan vallják magukat katolikusnak. Jórésük nem is orosz, hanem lengyel és német anyanyelvű. És mivel az ortodox vezetőkkel Putyin valószínűleg együtt akar működni, a pápai kihallgatás nem esett szó meghívásról. Így az elnök vatikáni látogatása legfeljebb a katolikus papok elleni zaklatások enyhülését vagy beszüntetését eredményezheti. Az orosz hatóságok ugyanis egyre több nehézséget támasztanak a katolikus papok vízumkérelmeinél, illetve tartózkodási engedélyük meghosszabbításánál. A helyzet további romlásának megakadályozására a Szentatyát a közel-múltban egy újonnan kinevezett bíboros nevét nem hozta nyilvánosságra, de sokan feltételezik, hogy az „in pectore” kinevezett bíboros Tadeusz Kondrusievics érsek, az oroszországi római katolikus egyház vezetője. Megfigyelők ugyanakkor Alexij pátriárka helyzetének erősödésére számítanak, miután a külföldön élő orosz ortodoxok lelki vezetői 1920 óta először, novemberben ismét Moszkvában jártak és tárgyaltak a külnét megosztásáról. A mintegy fél millió Nyugaton élő oroszok lelki vezetőit sohasem választotta el lényegbevágó teológiai ellentét a moszkvai patriarchátustól, de az októberi szocialista forradalmat követően úgy vélték, hogy az oroszországi egyház a kelleténél is nagyobb mértékben együttműködött a kommunista rendszerrel. Az elmúlt években egyre több emigráns véli úgy, hogy ismét elkezdett az idő a politikai okokból kettévált ortodox egyház újraegyesítésére. A novemberi, első kapcsolatfelvételen komoly szerepet játszott, hogy Putyin elnök a nyár végén New Yorkban felkereste a külföldön élő oroszok lelki vezetőjét, Lavr metropolitát.

Vincze András

SZERETETOTTHONT AVATTAK
A DÉLVIDÉKI BÓKÁN

A 2002. április 1-je és 2002. április 15-e között lebonyolított szerbiai népszámlálás alkalmával a magyarság volt a legmeghatározóbb számú nemzeti kisebbség a Vajdaságban. Létszáma 290.207 fő, ez az 1991. évi népszámlálási adatokhoz (339.491 fő) képest, 49.284 főnyi, azaz 14,5 %-os csökkenésnek felel meg. A vajdasági magyar népesség öregedése csaknem háromszor volt gyorsabb az elfogadható határértéknél.

Szerbia lakossága - Vajdasággal együtt - a világ legelőregedetebb nemzetei közé tartozik, az átlagéletkor 40 év, és a teljes lakosság mindössze 19,7 % a kiskorú. Az előregedés és a kihalás veszélye hatványozottan jelentkezik a szórva magyarlakta falvakban, ahonnan a fiatalok a közeli városokba vagy külföldre távoztak. Az idős emberek koruk előrehaladtával mind kiszolgáltatottabbá válnak. Az Időotthonok megfizethetetlenek számukra, a nyüzsgő, zajos, rohanó városi életforma idegen nekik. Ezt ismeret fel, az idén november 8-án Gyulafehérvárott Mocsári-díjjal kitüntetett, Koncz Tibor bókai esperesplébános, aki hét település lelkésze. A bókai születési fehéretplombi plébános, Matanović Josip tiszteletbeli esperes, az 1990-es évek derekán testvérrel együtt az egyházközségnek adományozta a szülői házat. Tibor atya látva a falvak előregedését, 1997-ben a Matanović-házban megnyitotta az Árpád-házi Szent Erzsébet Szeretetotthon, ahová az idősek a Nagybecskereki Egyházmegye területéről érkeztek. Legtöbb lakójuk, 15 fő, 1998-ban volt. Az

évek múltán mind nagyobb lett az érdeklődés az otthon iránt, s 2003. tavaszán megkezdődött annak kibővítése. Ebédlőt, szobákat, fürdőszobákat építettek, és beépítették a tetőteret is. Az új épületszárny átadására 2003. november 29-én került sor Az ünnepség a bókai Gyümölcsöltő Boldogasszony templomban püspöki szentmisével kezdődött. A szentmiseáldozatot Huzsvár László nagy-

Roos Márton temesvári és Huzsvár László nagybecskereki püspök a házatavon

becskereki megyéspüspök és Martin Roos temesvári megyéspüspök mutatták be oltártestvéreikkel, majd felszentelték az új épületszárnyat. Koncz Tibor atya álma valóra vált, Huzsvár László nagybecskereki megyéspüspöknek, a Brit Máltai Szeretetszolgálatnak, a Német Máltai Szeretetszolgálatnak és számos segítő szándékú embernek köszönve, az egyházmegye területén az elgottak korszerűt, családias Otthont kaptak.

Kovács Szószill, Nagybecskerek

Madridi levél

A HÓS

Egyszer, 1997 januárjában már méltattuk Baltasar Gracián (1601-1658) jelentőségét, mint a spanyol barokk kimagasló egyéniségét. „Az életbölcesség kézikönyve” új magyar fordításának megjelent alkalmából. Jezsuita szerzetes volt, a filozófia és erkölcs tanár, majd a szentírás-tudomány tanára, előjáróival azonban összeütközésbe került, mert írásait átléven és felsőbb jóváhagyás nélkül adta ki. Ezt a művét sem egyházi személyiségnek ajánlotta, hanem arisztokrata, könyvbarát pártfogójának, Lastanosa grófnak, aki egy időben szellemi asztaltársaságnak is hajlékot adott.

Az 1637-ben megjelent műnek címet adó „hős”, a „felsőbbrendű ember”, az ő társadalmi sikeréhez akar tanácsaival hozzájárulni a szerző. A világról, a társadalomról alkotott képe meglehetősen pesszimista; úgy véli azonban, a valóságot el kell fogadni, alkalmazkodni kell hozzá, s ebben az ellenségesség környezetben kell megtalálni az érvényesülés útját. Erre irányuló gondolatait húsz rövid fejezetben fejti ki, melyeket „primor”-nak nevez.

A kifejezés lefordítása nem könnyű. A Dorogmán-féle spanyol-magyar kézikönyvtár szerinti jelentése „mügend, aprólékos, gondos, aprólékos munka”, a spanyol akadémiai értelmező szótár szerint „ügyesség, jártasság, alaposág, mügend cselekvésben és beszédben”, illetve „az alkotott mű szépsége, művészete”, továbbá „jótulajdonosságokkal teli személy”. Itt „remek-séggel” fordították, amit nem lehet telitalálatnak minősíteni, bár e pillanatban a le-velíró sem tud sokkal jobbat ajánlani. Talán az egyik fejezetében szereplő „éesség” nem volna rossz.

Néha már ezekben a címekben benne van a tanács: „Cselekedetei ne láttassák a hős minden képességét”, „A hős leplezze akaratát”, „A hős fogjon olyan munkákba, amelyek méltánylásra lennek”, „A hős mérje föl szerencsését, mielőtt dolgához lát...” Mások csak utal a témára: „A természet adta hatalom”, „Az első jelessége”, „Eszmék versengése”...

Különböző a szöveg személyekre és eseményekre való utalásokkal van tele, melyeket aztán lábjeget tisztáz. A 12. „remek-ségben” pl. Hollós Mátyást idézi: „A Corvinok ama főnix, Magyarországi dícsőség mondata gyakorta (s még inkább gyakorolta), hogy két dolog teszi naggyá a hóst: a vitéz tettek és a penna, mert aranylók karakterekkel kapcsolódunk az örökkévalóhoz.” (Itt „karakter” beüt jelent, ami a magyar olvasónak nem lesz világos.)

Gracián-renezánszról beszélni talán túlzás volna, tény azonban, hogy új fordítások jelennek meg és kongresszusokat szentelnek életművének. Mint az utószó ki is emeli, „világraszóló sikerét voltaképpen két, együttesen is alig 200 lapra rúgó könyvecskének köszönheti, 'A hős'-nek és 'Az életbölcesség könyve'-nek.” Hazájában „El Criticón” című tanítóregényét értékelik jobban, amely nyelvezetével és stílusával fordításra sokkal kevésbé alkalmas.

„A hős” átültetése Csuday Csaba munkáját dicséri. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanára a „méréskelt archaizálás” mellett döntött, hogy a magyar szövegben is érezhető legyen az eredeti „barokk íze”. Külön említést érdemel Csuday 11 oldalas utószava, amelyben nemcsak Gracián „időtálló erediségét” méltatja, hanem elgondolkodik a borítólapon látható arcképén is. (A könyv a Palatinus kiadó Folyam-könyvek című sorozatában jelent meg Budapesten 2002-ben.)

Rónai Zoltán

ÚJ INSTRUKCIÓ KÉSZÜL A VATIKÁNBAN A MIGRÁNSOK ÉS MENEKÜLTEK PASZTORÁCIÓJÁNAK MEGÚJULÁSA ÉRDEKÉBEN

„Újrainszult Krisztustól a migránsok és menekültek pasztorációjának megújulása érdekében” címmel, 2003. november 17-től 22-ig, az Elvándorlók és Útonlevők Pápai Tanácsa világkongresszust szervezett a Vatikánban. A több mint száz országból érkező, mintegy 300 résztvevő, köztük 10-15 bíboros, 50-60 érsek és püspök, sok egyházi és világi szakember, kereste a világszerte, mintegy 170 millió migráns és menekült megsegítésének konkrét formáit.

Ezekre az emberekre az Egyház különös figyelmet fordít, kiemelve a szeretet fontosságát, amely a konkrét szolgálatban, segítségnyújtásban mutatkozik meg. Hatalmas feladat megszervezni pasztorális ellátásukat, és el kell ismerni: egyetlen lehetséges program van, mégpedig az evangélium - mondotta *Stephen Fumio Hamao* bíboros, a tanács elnöke. *Agostino Marchetto* érsek, a dikasztérium titkára hozzáfűzte: természetesen szükséges, hogy ezek az emberek integrálódjanak a társadalomba, de semmiképpen sem lehet elvárni az asszimilációjukat. A bevándorlók esetében ez a kérdés még élesebben jelentkezik. Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a legtöbb bevándorló, szám szerint 56 millió, Európában él. Az ő felkarolásuk és lelkipásztori gondozásuk megkívánja az otthon adó ország püspökeinek és papjainak áldozatvállalását is. Mint *Marchetto* érsek megjegyezte, jelentős lépést jelent ez irányba a tény, hogy most már a szemináriumokban is igyekeznek felhívni a papságra készülő növendékek figyelmét e nehéz feladatokra.

A világkongresszus magyar résztvevői Rómában: (balról jobbra) Vencser László, az ausztriai idegen nyelvű lelkipásztori szolgálat igazgatója, Gyorgyovics Gábor migrációs iroda vezetője, Keresztes Szilárd, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Elvándorlók és Útonlevők Bizottságának elnöke és Cserháti Ferenc németországi püspökkari, illetve európai püspöki delegátus.

A világkongresszus résztvevőit *II. János Pál pápa* ünnepélyes kihallgatáson fogadta a S. Clemente díszteremben. Figyelmeztetett, hogy a szóban forgó, és a különböző okok miatt, nem a szülőföldjén élő sok férfi és nő javának előmozdítása, az egyház komoly feladata és hivatása. E küldetés fontos feltétele a sok mai család, szándékos vagy kikényszerített mobilitásának felismerése. Bejelentette, hogy az idők jeleit megértve, a Vatikánban új instrukció készül a migránsok és menekültek lelkipásztori szolgálatának kielégítésére, kiemelve a migráció szerepét a dialógus, a béke és az evangéliumi igehirdetés előmozdításában. Ma különös figyelmet kell szentelni a migráció ökumenikus és vallások közötti jellegének, főleg, ami az iszlám követőivel való kapcsolatot érinti, mindig szoros együttműködésben a helyi egyházak hierarchiájával. A szentatyá nyomtatékosan megismételte, hogy amit keresünk

az nem valamiféle varázsige, hanem egy Személy, és az a bizonyosság, hogy Ő velünk van: „Én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28, 20). „Nem új programot kell kitalálnunk. A program már megvan: ugyanaz, mint mindig is, az Evangélium és az élő Hagyomány öröksége. Végeredményben Krisztus köré összpontosul, őt kell megismernünk, szeretnünk, követnünk, hogy benne részesei lehessünk a Szentháromság életének, s hova vele együtt átalakíthassuk a történelmet, mígnem beteljesedik...” A migránsok lelkipásztori szolgálatára is vonatkozik: „Az egyetemes és elidegeníthetetlen koordináták közepette szükség van arra, hogy az Evangélium egyedülálló programja továbbra is megjelenjen minden egyházi közösség szintjén - ahogy az mindig is történt. A részegyházakban lehet ugyanis kijelölni a program konkrét elemeit - céljait és munkamódszereit, a személyek képzettségét és értékelését, a szükséges eszközök feltárását -, melyek segítségével Krisztus hírdetése eljut a konkrét személyekhez, közösségek formál és az evangéliumi értékekről tett tanításálat által mélységben is átjárja a társadalmat és a kultúrát” (Novo Millennio Ineunte, 29). Beszédének befejező szakaszában a Szentatyá a migránsok és menekültek személyi méltóságának megbecsülésére buzdított. Ismét felszólította a világ tagállamait, hogy csatlakozzanak a migránsok és családjaik munka- és jogvédelmi nemzetközi konvenciójához, amely 2003. július 1-én lépett életbe, és tartsák tiszteletben a többi, menekültekkel kapcsolatos, nemzetközi megegyezéseket: az emberi személy védelme minden civil társadalom és minden keresztény súlyos kötelessége - figyelmeztetett a pápa. A világkongresszus záródokumentum elfogadásával zárult, amelyet aztán eljuttattak a Szentatyához és a világ összes kérdésében érdekelt szervezetéhez.

A világkongresszus magyar részvevői *Stephen Fumio Hamao* bíboros kíséretében, a magyar cigányzarándokok 200 fős csoportjával is találkoztak a Szent Péter téren. A roma zarándokokat *Kolompár Orbán*, az Országos Cigány Önkormányzat elnöke vezette, és *II. János Pál* pápa általános kihallgatáson fogadta a VI. Pál aulában. A cigány önkormányzat által szervezett zarándoklat résztvevői szép énekkel kedveskedtek a pápának, aki magyarul köszöntötte őket, *Keresztes Szilárd* püspökkel, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Elvándorlók és Útonlevők Bizottságának elnökével együtt. A pápa Árpád-házi Szent Erzsébet közbenjárását kérve adta apostoli áldását a cigány zarándoklat tagjaira. A magyar cigányok egy sajtó kezükkel készített nagy méretű keresztet hoztak az Örök Városba, amelyet kérésükre a pápa az általános kihallgatás során megáldott. Ezt a keresztet visszavitték Magyarországra és 2004. június 1-jén a dunántúli Csatkán, a legnagyobb magyar cigány zarándokhelyen állították fel.

A zarándoklaton részt vett *Lévai Katalin* esélyegyenlőségért felelős tárca nélküli miniszter, *Telesi László*, a Miniszterelnöki Hivatal roma ügyekért felelős államtitkára és *Heizel Antal*, a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal elnöke. *Erdődy Gábor* vatikáni nagykövet és *Keresztes Szilárd* püspök kíséretében a magyar delegáció látogatást tett a világkongresszus színhelyén, az Augustinianumban, ahol megbeszélést folytatott *Stephen Fumio Hamao* bíborossal, az Elvándorlók és Útonlevők Pápai Tanácsának elnökével, aki a cigánypasztorációért is felelős, és az a Pápai Tanács szervezte Budapesten a 2003. június 30-tól július 7-ig tartott V. Cigánypasztorációs Világkongresszust is, amit erről hírt adtunk.

Cserháti Ferenc

ÜNNEPI ÜLÉS AZ ESZTERGOMI FŐSZÉKESEGYHÁZI KÖNYVTÁRBAN

Az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár mai épülete fennállásának 150. évfordulója alkalmából 2003. november 12-én ünnepi ülést tartottak, amelyet Erdő Péter bíboros, prímás, érsek nyitott meg. A tudományok ülésen az egyházi közgyűjteményeknek a magyar kulturális életben betöltött szerepéről, a Bibliotheca állományáról és értékes nyelvműveleiről, az egyházi könyvtáraknak a magyar könyvtárügyben betöltött szerepéről hangzottak el előadások.

A nyilvános könyvtár fenntartója az Esztergom-Budapesti Főegyházmegegye érseke (Főegyházmegegyei intézmény, a Főszékesegyházi Káptalan könyvtára). Az állomány kb. 250 ezer könyvtári egység, melynek 60 %-a magyar nyelvű, az idegen nyelvűek többsége latin és német nyelvű. 1850 után megjelenő könyveket kölcsönöz. Fő gyűjtőkör: teológia (valásfilozófia, biblikum, dogmatika, morális, egyháztörténet, egyházjog). Ezen kívül történelmi, irodalmi és filozófiai műveket gyűjt. A könyvtárba beiratkozottak száma 2000-ben 450 fő volt, a látogatók száma 1140, 890 volt a kikölcsönzött, és 357 a helyben használt kötetek száma.

A könyvtár rövid története: A székesegyház középkori könyveiből ma már csak néhány kötetet őriz a könyvtár. A török uralom alatt a káptalan Nagyszombatban tartózkodott, az érsek pedig főleg Pozsonyban működtek. Az 1611-es nagyszombati zsinat rendelkezése értelmében az érsek és kanonokok könyvei a káptalani könyvtárba kerültek. A nagyszombati tartózkodás alatt került a könyvtárba Lippay György prímás (+1666) híres gyűjteménye, a 681

kötetből álló Fugger-könyvtár. Szelepcsényi György (+1685) tovább gyarapította a könyvtárat. Ma is különgyűjteményként kezelik e közel 3000 kötetes, fehér pergamenbe kötött könyvtárat. Barkóczy Ferenc prímás (+1765) külön érseki könyvtárat alapított Pozsonyban. Ezt fejlesztette tovább Batthyány József érsek (+1799), aki Pozsonyban építtetett palotájában rendezte be híres gyűjteményét. Ő vásárolta meg Béli Mátyas kéziratokat is. Rudnay Sándor prímás (+1831) 1821-ben elrendelte, hogy mind Nagyszombatból, mind Pozsonyból szállítsák át a könyveket az újból székhellyé lett Esztergomba. Kopácsy Sándor prímás (+1847) Hild Józseffel tervezetett emeletes épületet a könyvtár számára, amelyben elhelyezték a Pozsonyból áthozott érseki könyvtár anyagát, a nagyszombati érseki-káptalani könyvtárat, továbbá az 1820 óta Esztergomban kialakult káptalani könyvtárat. 1876-tól ezeket a könyvtárat együttesen kezelik és Főszékesegyházi Könyvtárnak nevezik. A további gyarapodás is főként hagyatékokból történt. Ezekből kiemelkedik Majer István kanonoké (+1891), aki tanügyi iratokat, névtárakat, prospektusokat gyűjtött, amelyek egybekötve 1200 kötetet tesznek ki. Léopold Antal kanonok (+1971) jelentős metszetgyűjteményt hagyott a könyvtárra. Ő festette ki Magasi Németh Gáborral a könyvtár lépcsőházát.

A Bibliotheca értékes különgyűjteményei: kéziratok, ősnymotványok, RMK-kötetek, Fugger-gyűjtemény, folyóiratok, térképek, Batthyány-gyűjtemény, Majer-gyűjtemény, Collectanea, sematizmusok.

MK

Ülésezett

a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia december 2-4. között megtartotta téli rendes ülését a Városligeti Központban, Budapesten.

Pápai Lajos győri megyéspüspök, a konferencia iskoláügyekért felelős bizottságának vezetője és Bajzák Erzsébet M. Eszter nővér, a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet (KPSZTI) vezetője tartott előadást a katolikus oktatás- és iskoláügy helyzetéről. A konferencia megállapította, hogy a katolikus iskolák földrajzi eloszlásának egyenetlensége mutatkozik, hiszen a Dunántúlon több intézmény található, mint az ország keleti felében. Nevelési és oktatási szempontok indokolják azt a törekvést, hogy a katolikus általános iskolák mellett óvodák is működjének.

A következő években az oktatás minőségének további erősítését tartja kiemelt feladatának a konferencia. Fontos célként fogalmazták meg a püspökök, hogy oktatási intézményeink előtérbe kerüljenek a hitoktatás erősítésével és a gyermekközpontú iskolák fejlesztésével a diákok szeretetteljes nevelését kell támogatniuk. A konferencia megállapította, hogy a katolikus iskolákban eredményes nevelés folyik, és örömmel nyugtázták, hogy az ország első száz gimnáziuma között tizenhárom katolikus intézmény szerepel.

Hatala József rendőr vezérőrnagy, az ORFK közlekedésbiztonsági főigazgatója, az országos baleset-megelőzési bizottság elnöke azzal a kéréssel fordult a püspöki konferenciához, hogy oktatási-, nevelési intézményeiben, illetve plébániái-, hitoktatási-, ifjúsági- és más csoportjaiban neveléssel segítse a baleset-megelőzés munkáját. Ezt a püspöki konferencia készséggel megteszi, mivel a közúti szabályok megtartása lelkiismereti kérdés is.

A konferencia tájékozódott a Közép-európai Katolikus Találkozó máriacelli zarándoklatával kapcsolatos előkészületi munkákról.

A püspöki konferencia az illetékes megyéspüspök, Konkoly István elterjesztése alapján támogatja Brenner János vértanúsorsú pap boldogga avatási eljárásának elindítását.

A december 4-én délután, az MKPK Városligeti központjában tartott sajtótájékoztatón Veres András püspök, a püspökkari konferencia titkára tájékoztatta a fentiekről a megjelent újságírokat. Kérdésre válaszolva Veres püspök szövegezte a Jobbik Magyarországi Mozgalom (JMM) keresztállítási akciójáról is. Elmondta: a Jobbik nem egyeztetett előre a katolikus püspöki karral arról az akcióról. Általánosságban a vallásszabadság lényeges megnyilvánulása, hogy a vallás szimbólumait a hívő emberek elhelyezhessék a megfelelő jogi egyeztetés után. Veres András nem tudja, hogy a konkrét esetben történt-e ilyen egyeztetés. A püspök, titkár szerint azon el lehet gondolkozni, hogy karácsonyra éppen a kereszt a megfelelő szimbólum-e, és római emlékeit idézte fel: az Örök Városban a Megváltó születése előtti hetekben tele vannak a kirakatok betelheim jászollal.

A tájékoztatótán Juhász Judit, a püspöki kar sajtóirodájának vezetője közölte, hogy december 7-én 17 órakor emlékező szentmise lesz a Szent István-bazilikában, a rendszerváltozás miniszterelnöke, Antall József halálának 10. évfordulója alkalmából. Ungváncsak 7-én pedig a Magyar Állami Operaházban tartandó emlékhangversennyel emlékeznek a néhai kormányfőre.

Juhász Judit azt is elmondta, hogy a magyar történelmi egyházak a Magyar Vöröskereszttel együttműködve december 2-22. között „A vér ajándék” címmel véréadó programozatot szerveznek, szinte valamennyi magyar nagyváros vérellátó központjában. MK

HÍREK - ESEMÉNYEK

Máriacell a közép-európai országok „lelki szíve”

Az Európai Unió májusra tervezett bővítésével kapcsolatban Schönborn bécsi bíboros és a cseh katolikus püspöki konferencia elnöke, Grubner érsek helyeselte, hogy a nagyszabású politikai eseményt nemzetközi zarándoklattal kötik egybe, amelynek keretében a csatlakozó országok, valamint Horvátország és Ausztria hívi Máriacellben fejezzék be a Közép-Európai Katolikus Találkozót. A cseh érsek hangsúlyozta, hogy Máriacell a közép-európai országok „lelki szíve” és a legismertebb Duna-völgyi zarándokhely. Bécs bíborosa viszont arra mutatott rá, hogy az egyház és valamennyi polgár kötelessége lakhatóvá tenni az „Európai Házat”.

*

Tánc a székelyházban

A würzburgi Szent Kilián székelyházban a művészek számára tartott szentmise keretében a világhírű „balletmainz” nevű táncosport bemutatja Louis Vierne (1870-1937) francia zeneszerző Imádság című szakrális művét. Ivo van Zwieten holland koreográfus alkotta a tánclepeket, amelyekhez a zenét a székelyház közismert orgonistája szolgáltatta. A „balletmainz” ösbemutatójáról a szakajtó is lelkes hangon írt.

*

Kippa helyett sapka

Joseph Sitruk franciaországi főrabbi javasolta a fiatal zsidóknak, hogy kippa helyett egyszerű sildes-sapkát viseljenek, hogy elkerüljék az antiszemita céltűt molesztálást. A főrabbi nyilatkozatát megelőzően szaporodni kezdtek a kippát viselő fiatalok elleni támadások a közjarműveken. A vallási előírás értelmében zsidó férfiak csak fedett fővel járhatnak, ezért hordják a vallásos személyek a kippának nevezett kicsiny sapkát. Sitruk kiért a mohamedán nők kendőviselésére is, rámutatva arra, hogy helyesli, ha ezt

vallási meggyőződésből hordják, viszont megérti a hatóságok tilalmát is, ha a főköltöt „egyes” közalkalmazottak politikai célzattal viselik.

*

Mentsük meg az Adventet

Mentsük meg az Adventet - jelszóval karácsonyt megelőzően a németországi keresztény egyházak akciót kezdtek a karácsonyi üzleti céltűt kisajátítása ellen. Közös nyilatkozatukban bírálják, hogy már ősszel megkezdik az áruházak és boltok feldisznítását, az utcákon pedig októbertől kezdve égnak a villanygírlanok. Ostorozták azt is, hogy a karácsonyfákat is már jóval az adventi időszak előtt felállítják - ami szintén kizárólag profithajhászást szolgál.

Vincze András

Önkéntesek Balatonkenesén

Verőfényes nap volt október 11. Mintha a természet is ajándékot nyújtott volna át a Veszprém megyei katolikus érsekség karitás rendezvényén, melyet több mint száz önkéntes részvételével tartottak Balatonkenesén. A program a faluházban kezdődött. Megnyitó beszédében Sörédi Györgyné alpolgármester méltatta a helyi és a megyei karitás csoportok munkáját. Ezt követően a templomban dr. Márfi Gyula érsek celebrálta a szentmisét. Homíliájában Árpád-házi Szent Erzsébet alakját idézte fel, aki gazdagságára fittyet hányna segítette a szegényeket. Az óvodában folytatódott a rendezvény, ahol az erre az alkalomra alakult színi társulat Néri Szent Fülöp életének mozzanataiból adott elő egy vídám jelenetet. Az ebédet követően a megyei karitás, valamint az egyházmegye területén működő karitás csoportok beszámolója következett. A segítők „ünneppapja” a templomban közös imádkozással fejeződött be.

Varga Ákos, Balatonkenese

SZÁJRÓL SZÁJRA

Tolvaj a saját házában

IX. Piusz pápa (1846-tól 1878-ig) még püspök volt Imolában, amikor édesanyjától, Mastai grófnétól, egy igen szép és értékes evőeszköz készletet: kést, villát, kanalat kapott ajándékba. Csak kivételes alkalmakkor kerültek az asztalra az édesanya ajándékai, így akkor is, amikor előkelő vendégei voltak a püspöknek és őket megbecsülendően terítették az arany evőeszközzel.

A vendégek lassan szállingóztak a püspöki rezidenciába és a fogadószobában gyülekeztek, ahol a püspök fogadta őket. Váratlanul egyik alkalmozottja lépett hozzá és az irodájába hívta. Itt a város egyik korábbi előkelősége várta, aki szerencsétlen üzletet során mindenét elvesztette, és mint alkalmozott dolgozott, így kereste meg a kenyeret családja számára. Elmondotta, hogy most lehetősége nyílt régi vagyona visszaszerzésére, de ennek nyélbe ütéséhez tekintélyesebb előleg fizetésre szükséges és ezt senki nem hajlandó rendelkezésére bocsátani.

- Püspök úr - kérdezte kétségbeesetten - nem tudna Ön segíteni rajtam? - Kedvesem - válaszolta a püspök - sajnos - szegényszemre - be kell vallanom, hogy az én kasszám is üres pillanatnyilag. De szükségében szeretnék segíteni.

Ezek után átment az étkezéshez megterített terembe és az arany evőeszközt

szalvétába tekerve áthozta, majd ezekkel a szavakkal nyújtotta át vendégének:

- Menjen ezzel egy zálogházba és vegyen fel rá kölcsönt egy hónapra. A zálogcédulát pedig hozza el nekem, én majd valahogy kiváltom addig. De ami a fontos: Ön azonnal pénzhez jut.

Ezzel a püspök visszatért vendégeihez a fogadószobába.

Hosszabb várakozás után sem hangzott el az asztalhoz hívó jel és a püspök maga húzta meg a csengő zsinórját.

Egyszerre betódult az egész személyzet és egy emberként ismételtette: - Én nem voltam! Én nem voltam!

- De mi történt, hogy így kétségbeesettek? - kérdezte a püspök, aki már meg is feledkezett az előzményekről.

- Az arany evőeszközöt ellopta valaki és mi mindaddig, amíg a tolvajt el nem fogtuk, le nem lepleztük, nem mertük megadni a jelt az ebédhez.

- Hát csak nyugodjatok meg szépen, az a tolvaj én voltam! Terítetek az egyszerű evőeszközökkel, és végre ebédeljünk már!

Ezzel a jó hangulat helyreállt és a vendégek nevetve mondogatták egymásnak:

- Ma egy tolvajhoz vagyunk hivatalosak ebédre!

Közreadta:

Ramsay Győző

Prokop Péter halálára

November 24-én Kalocsán nagy részvétel mellett vettünk búcsút Prokop Pétertől. A székelyház megtelt barátjaival, ismerőseivel, tisztelőivel. A gyászmisét Bábel Balázs kalocsai érsek celebrálta Gyulai Endre szedg-csanádi megyéspüspök és mintegy fél-száz paptestvér részvételével. A szentmise után kikísértük holttestét a kalocsai temetőbe, ahol a papi kriptában helyeztük örök nyugalomra. A korintusi levél szavai csengetek fülünkben hazafelé utazva: „Amit szem nem látott, fül nem hallott, ami az ember szívébe föl nem hatolt, azt készítette Isten azoknak, akik szeretik őt.” (1 Kor 2, 9) Péter atya egész életében ennek az Istenről számunkra készített csodának az igazétében élt, ezt kutatva, ezt kereste, és ezt tükrözte vissza műveiben.

„1919-ben Kalocsán születtem, 23 éves koromig, iskolám befejezéséig a Vajdaság parján telt életem” - írja visszaemlékezésében. A teológia elvégzése után Kalocsán szentelték pappá 1942-ben. Lelkipásztori szolgálatát káplánként kezdte meg Dunapatajban, majd ugyanezen beosztásban működött 1944-től Kecelen. 1945-től misézőként és gyónatóként végezte a rábízott lelki gondozásait Budapesten, a Pálos Kolostorban. 1946-tól nevelői szolgálatot végzett a Szűz Mária Társasága fenntartásában működő fiúintézetben. 1949-től káplánként folytatta tevékenységét Melykúton, majd hasonló beosztásban szolgált a felszöszentiváni hívekét 1954-től. Ezután 1957-ig Kiskörösnön működött. „Harmadéves káplán koromban engedélyezték, hogy a pesti Képzőművészeti Akadémiára iratkozzam. Gyerekeimlékezetem óta bennem bujkáló rajzostönömet szakmailag is kiképezhettem, mely tanulás után még inkább követeltem gyakorlati jogát” - emlékezik vissza erre az időre. „Az alkotó-öszön telhetetlen. Mindig több tudásra és tökéletességre vágyik. 1957-ben sikerült Romába diássládnom. A szándékolt rövidebb tartózkodás a Via Ripetta-i Akadémia elvégzése után négy évtizedre húzódtott el az Urbs atmoszféráját lélegezve. Itt teljesedtem ki adottságaim és szorgalmam karöltésében az életművem: kilencezer képm és tizennyolc könyvem. Ugyanis cikkek, előkéresek után rájöttem: festeni és írni ugyanaz. Csak a kifejezési eszközök mások: színnel vagy nyelvvvel közelítem a teljességében kimondhatatlant.” Különös képessége volt, hogy festőlatomáira, a műalkotás bonyolult folyamatáról írásban is sokat tud vissza adni, amint ezt a 70-es években az ÉLETÜNK hasábjain sorozatosan megjelent cikkei mutatják.

Péter atya életét a papi szolgálaton túl a művészetnek szentelte. Nagy tehetségű művészként tartották számon. Még Romába való távozás előtt számos páratlan alkotást készített és hagyott az utókorra Magyarországon. A római évek alatt egyedülállóan gazdag életművet hozott létre, amelynek darabjait az évek során több jelentős kiállításra is bemutatthatta (Olaszország, Németország, Ausztria, Egyesült Államok). Témáiban az élet teljességét felölelő képei hazája egész területén ismertté tették. Nem pénzért dolgozott. Bőkezűen osztogatta műveit: magyarországi egyházi iskoláknak, püspökségeknek, egyházi intézményeknek, kórházaknak. Sok alkotásával találkozhatunk a világ különböző tájain, ő készítette a római Pápai Magyar Intézet kápolnájának festményeit, Fatimában, a magyar Szent István kápolnájának 13 színes üvegablakát és a mennyezet mozaik képét is.

Több mint negyven évig volt a római Szent István Ház lakója. Szobája ajtaja mindig nyitva állt barátai és látogatói előtt. Sokan öríz szívében a vele folytatott beszélgetések emlékét, humorát, mely emberi bölcsességét és az ajándékba kapott képeket. Az elmúlt évben több száz képét ajándékozta e zarándokháznak, amelyekkel nemcsak szívet akart nyújtani, hanem a lélekhez is szól. A szobákban, a folyosókon, az ebédlőkben, de talán leginkább a Szent István kápolnában egy életmű mutatkozik be a látogatóknak. Az itt található freskók, üvegablakok, a keresztút mind-mind érett művészetek és mély hitét hirdetik. A házat körülölelő kertet is ő varázsolta elő találékonyságával, kivételes ízléssel és kemény fizikai munkával. A ház első emeletén, egykori lakása helyén, kis műze-

um várja az érdeklődőt, amelyet még ő maga rendezett be Magyarországra távoása után. 1999-ben ugyanis hazaköltözött és Csepelen talált otthonra a Kalocsai Iskolánövérék Szent József házában. Itt folytatta, a növérek gondoskodó szeretetétől körülveve, festő és írói tevékenységét, amíg 85 éves korában, november 11-én haza nem hívta a Mennyei Atya. A római magyar közösség november 30-án szentmisében emlékezett meg róla.

Prokop Péter atya saját művészetéről így vallott: „Mondanivalóm humanista szélességben az egész emberről ékelet lehetőleg minél mélyebben és többet. Korunk szédarabolódik. A mindennel törődő reneszánsz típus kiveszőben. Az irányzatok valamelyikébe fulladás ma köveszélyes. A sokra törekvésem megmentett, hogy absztrakt dekorációhoz csatlakozzam. A 'csak szép' nekem nem elég, szégyenszerű érzem, ha nem társul tartalmi közléshivalóval.” Hisszük, hogy ma már az Örök Szépség szemléletében él.

Ruppert József Sch. P., Róma

Elhunyt a Váci Egyházmegye nyugalmazott püspöke

Marosi Izidor püspök, a Váci Egyházmegye nyugalmazott főpásztora 2003. november 14-én, életének 88., papságának 63., püspöki szolgálatának 24. évében az örökkévalóságba költözött.

Marosi Izidor 1916. március 27-én született Újkésken. Vácott szentelték pappá 1941. június 22-én. 1941-től 1942-ig hitoktató Lajosmizsén, 1942-től 1943-ig Kunszentmiklóson. 1943-ban kórházi lelkes Debrecenben, 1943-tól 1944-ig plébános Homokon. Ezt követően tábori lelkesi szolgálatot látott el, majd ismét hitoktató 1945-től 1947-ig Szentesen, 1947-től 1948-ig Hódmezővásárhelyen. 1948-tól 1956-ig plébános Szentlőrincen, 1956-tól 1977-ig Izsákon, 1977-től 1987-ig Kecskeméti Főplébánián. Itt kapta meg a papi rend teljességét 1979-ben, amikor váci segédpüspökké ki-neveztek és püspökké szentelték. 1987-től 1992-ig látta el a megyéspüspöki szolgálatot.

Élete szinte mindvégig az Alföldhöz kötődött. Bármelyik szolgálati helyén, falusi lelkesként és nagyvárosi plébánosként éppúgy, mint megyéspüspökként a jó pásztor ismerhettük meg benne. Jelmondata: „In aedificationem Corporis Christi - Krisztus testének építése végett.” (Ef 4, 12). Testét 2003. november 25-én, a Váci székesegyház attemplomában helyezték nyugalomra.

November 20-án Rómában, a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya kápolnájában engesztelő szentmisében emlékeztek meg az elhunyt nyugalmazott főpásztorról. Az engesztelő szentmisén Keresztes Szilárd püspök prédikált, Németh László rektorral koncelebráltak a római magyar papok, a PMI papjai, köztük a külföldi magyarok püspökének európai delegátusa, részt vett hazánk vatikáni nagykövete és a Germanicum több képviselője. MK - Cs. F.

+ Molnár Antal

1910. június 18-án született Szombathelyen. A győri bencés gimnáziumban érettségizett, majd az egyházmegye kispapjaként Győrött végezte teológiai tanulmányait a hittudományi főiskolán. 1934. június 14-én Breyer István püspök szentelte pappá Győrött. Káplánként működött Rábacsentmiklóson, Rábacsécsényben és Bodonhelyen (1934-36), majd hittanár lett Győrben (1936-1941). 1941. és 1952. között Belgiumban volt magyar lelkes, és egyben a magyar és nemzetközi Vöröskereszt megbízottja. 1952-től Angliában teljesített magyar lelkesi szolgálatot. 1957-től Amerikában, a South Bend-i (Indiana) Magyarok Nagyasszonya templomban volt segéd-lelkes Szabó János mellett, aki a templomot építette. Ekkor inkardináltak a Fort Wayne-South Bend egyházmegyébe. 1968-ban plébánosnak nevezték ki Lakevilleben, ahol 1978-ig működött, aztán ismét visszakérült a South Bend-i magyar templomba, amelyet valamikor Prokop Péter festett ki freskókkal. Végül betegsége és idős kora miatt bevonult egy Apólo Otthonba, ahol 2003. december 2-án meghalt, életének 93., papi szolgálatának 69. évében.

Miklós házy Attila

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még a MKPK honlapján is:
<http://www.katolikus.hu/nov.html>

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttö György főlelkész, Duns-tan's House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon/fax: 0044/20/8992 2054**

ÉSZAK-ANGLIA:

Rochdale: Magyar Egyesület székházában. 76 a/78, Milnrow Road, minden hónap második vasárnapján 15.00-kor.

Wolverhampton: St. Andrew anglikán templomban, St. Andrew Close, Hunter Street-ről, minden hónap harmadik vasárnapján 15.00-kor.

Bradford: Magyar Egyesület székházában. 4, Walmer Villas, minden hónap harmadik vasárnap utáni szerdán, délelőtt 11.00 órakor.

Nottingham: Lengyel templomban, 2, Sherwood Rise, minden hónap negyedik vasárnapján 12.30-kor.
Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, **Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37.**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Hegyi György, Ungarische Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30B, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043/1/526 49 72.** Misézó helyek: Bécs, Mödling, Wr. Neustadt, Florisdorf, Kaiser Ebersdorf.

Pázmáneum: Msgr. Dr. Csordás Eörs, rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, **Telefon: 0043-1-317 3656**

Burgenland/Alsóőrött: Pfarrramt Unterwart, Ft. Horváth János, **Telefon: 0043/33/527 108**

Grác: szentmise vasárnaponként 10.00-kor v. 11.30-kor (hirdetéseknél megfelelően) Griesplatz 30. sz. alatt a Welsche-Kirche-ben, Ft. Paskó Csaba lelkész, Ugrí Mihály gondnok, **Tel.: 0043/316/68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **T: 0512/204 103**

Linz: Misézóhelyek: Linz, Wels. **Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Senefelder Str. 6., A-4020 Linz, Tel.: 0043/732/342-586**

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, vasárnap 12 órakor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135, változó dátummal. **Érdeklődni:** Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüssel: Ft. Urban Imre, Mission Catholique Hongroise, Rue del' Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL, **Telefon/fax: 0032/2/64 85 336,**

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, **Telefon: 0032/4/22 33 910**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax.: 0033/1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon: 0033/4/78 50 16 36**

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. **Érdeklődni:** Ft. Báthory Lajos. **Telefon: (0821)22 92 838.**

BAMBERG-EICHHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye: Nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Lands-hut, Nürnberg, Regensburg. **Érdeklődni:** Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig. **Telefon: (0911) 507 57 96**

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. **Érdeklődni:** Ung. Kath. Mission, Steeler Str. 110, D-45139 Essen. **Telefon: (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.**

FRIEBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegye: Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen, Strasburg, Mulhouse. **Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Schneidmühler Str. 121, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: (0721) 68 72 15**

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, Hildesheim-i és Osnabrück-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. **Érd. Hamburgban:** Ft. Rasztóvics Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdammer 20, D-20099 Hamburg, **Tel.: (040) 25 077 83.**

KÖLN-i Főegyházmegye és **AACHEN:** Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. **Érdeklődni:** Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission,

Személy és áru fuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. **Telefon: D-0049-07034-62580.**

Apor Vilmos Vendégház Óbudán, tetőtérben kialakított komfortos szobáinkba várjuk csoportokat és egyénileg azok jelentkezését 23 főig. Az épületben kápolna működik, klub és előadó helyiségek berelhetők. Zárt parkoló van. **Érdeklődni:** munkanapokon 10.00-13.00 óra között telefonon, v. írásban: H-1035 Budapest, Kórház u. 37. **Tel.: 0036-1/250 78 69, Fax: 0036-1/368 98 69. E-mail: olikata@axelero.hu.**

Átutazók, erdélyiek! Győr közelében modern, tiszta szobák főzőfülkével, fürdőszobával zárt udvari parkolóval 17 Euró. Szárföld, Fő u. 69-71. **Tel.: 0036-96/25 2155, 0036-30/58 49 643.**

A budapesti Szenci Molnár Társaság kiadásában megjelent Saáry Éva: A LUGANÓI TANULMÁNYI NAPOK TÍZENÖT ÉVE 1977-1991 című dokumentumkötete, Vass Dániel fotóillusztrációival. Megrendelhető a szerző címén: Éva Saáry, C.p. 78. CH-6906-Lugano-6. Ára (postaköltséggel) 20 Euró vagy annak megfelelő valuta.

Istenhívó r. k. nyugdíjas házaspár (geológus-környezetvédő, feleség, jó háziasszony, s társalgó, anyanyelvi tudással, saját maga, ill. családja megsegítésére) tisztességes bérért, hasonló munkajánlatokat vár magyar nyelvű plébániáktól, családoktól. **Tel.: 0036-30/4412 08 75.**

Olcson eladó a Mátra lábánál horgászto mellett 200 m²-es 2 szintes összkomfortos 5 szobás családi ház. **Tel.: 0036-20 373 59 53 v. 0041-76/501 69 42.**

Münchenben vasalást, házimunkát vállalok. **Jelige: „szép munka”.**

Európai Magyar Papi Konferencia Münchenben, 2004. május 3-6.

Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: lukacs@web.de **Telefon: (0221) 23 80 60. Fax: 0221/232120** <http://www.Ungarnzentrum.de>

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Gießen. **Érdeklődni:** Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. **Telefon: (069) 24 79 50 21.** www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. **Érdeklődni:** Ft. Merka János, Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. **Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. E-mail: ukm_muenchen.de; http://www.erzbistum-muenchen.de/ungarische-mission**

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegye: Misézó helyek: Hagen, Minden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Neukirchen-Vluyn, Dortmund. **Érdeklődni:** Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelheld 24, D-48157 Münster-Handorf. **Telefon (0251) 32 65 01**

PASSAU-i Egyházmegye: Misézóhely: Passau: **Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzenorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: (08505) 12 29.**

ROTIENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eisingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. **Érdeklődni:** P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. **E-mail: ung.kath.mission.stuttgart@t-online.de** <http://home.t-online.de/home/ung.kath.mission.stuttgart>

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. **Érdeklődni:** Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. **Telefon: (0931) 38 62 43**

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkerduveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). **Telefon/fax.: 0047/22744 124**

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon: 0039/06/684-261.** Misézó helyek: Róma, Milano, Firenze, Bologna, Padova, Torino, Genova, Palermo, Catania.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, **Tel.: 0041/1/36 23 303**

Bern: Röm. Kath. Ungarmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern, **Tel. 0041/61/381 54 45 (Basel)**

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. **Telefon: 00 41/27/910458;**

Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/6478 678;**

Fribourg: Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, az **Orsolyiát** templomban, (rue de Lausanne). **Lelkész: Ft. Popa Péter, Telefon: 0041/26/425 42 06** □

HIRDETÉSEK

Laminált és parkett lerakás kedvezményes áron 17 éves szakmai tapasztalattal, mint asztalos, bútorestaurátor és parkettás. **Tel.: 089/37 07 37 27 v. 0175/91 27 811.**

Gyula fürdővárostól 13-km-re, Elek központjában svábbáz jellegű, 110 m² lakóterülettel, parkosított udvarral és gyümölcskerttel, előadó. **Irányár: 27.500 Euró. Tel.: 0036-66/240 519 v. 0173-43 28 025.**

Ötvenes, karcsú, független, igényes hölgy, keresi korban hozzáilló, komoly gondolkodású, őszinte társas kapcsolatra vágyó társát. **Jelige: „Napraforgó”**

Nagykanizsán 1995-ben épült, jól bevezetett Panzió, betegség végett, áron alul, sürgősen eladó. 10 szoba-fürdőszoba, konyha, étterem, pinceparkoló és 60 m²-es lakás teljes berendezéssel. **Ára: 230.000,- Euró. Tel.: 0049-(0)821/93 721**

Hotel Mohácsi Panzió, Budapest. Buda centrumában, a Margit körülről egy buszmegállóra, kitűnő közlekedéssel, zöldövezeti kertés panzió, teremgarázzsal, szolid árakkal várja kedves vendégeit. 1022 Budapest, II. ker. Bimbó út 25/A. **Tel.: 0036-1/32 67 741, /32 67 647, /32 69 061. Fax: 0036-1/32 67 784, E-mail: panzio@freestart.hu**

FELHÍVÁS

PARTIUMI KERESZTÉNY EGYETEM NAGYVÁRAD. A magyar nyelvű felsőfokú oktatás újjáéledésének szimbóluma, nagy anyagi problémákkal küzd. A működéséhez szükséges anyagi alap biztosítására felkérünk mindenkit, szíveskedjék anyagi lehetősége szerint ehhez hozzájárulni. Adományát kérjük az alábbi bankszámlára átutalni: Förderevein f.d.Chr.Univ.Partium, 72461 Albdstadt. **Bankv: Sparkasse Zollernalb, Kto-Nr.: 33049777, BLZ 65351260. Köszönettel a Segélyszervezet vezetéséhez.**

Magyar specialitások O. Bayer-M. Gonda (hurka, kolbász, disznósajt, szaloncukor, beigli). **Csomagot is küldünk!** **Tel.: 089/12 96 393.**

49 éves Münchenben élő műtősnő őszinte szándékkal hozzá illő társat keres Németország, Franciaország és Olaszországból is. **Jelige: „Őszinte barátság”.**

49 éves 168/66 egyedülálló, életvidám, temperamentumos magyar hölgy hozzáilló társat keres tisztességes szándékkal. **Jelige: „Közös jövő”.**

Megbízható magyar asszony (41) háztartási munkát vállal (főzés, takarítás) Nyugat-Európában élő magyaraknál. **Tel.: 0041-33/223 4479.**

Németországi magas, sportos, őszinte, hülyeséges, káros szenvedélyektől mentes férfi, komoly szándékkal megismerkedne hasonló, 33-43 éves, gyermektelen hölgygel. **Tel.: 0049-(0)751/46 914.**

Az osztrák határhoz közel olcsón eladó telek. **Érdeklődni lehet, tel.: 0049-(0)2371/277 90.**

ITT AZ ÚJ ÉV

*Hurrú it az új év,
Az ó évek vége.
Mindenki sok reménnyel néz,
Az új év élébe.*

*Szerte hívogatnak,
Az újévi bálok.
Hol sok pezsgő folyik,
És táncolnak víg párok.*

*Újévkor az utcán,
Parádék vonulnak.
A nézők a járdán,
Jól elszórakoznak.*

*Én is az új évtől,
Sok jóra várok.
És az egész világnak,
Boldog új évet kívánok.*

Fábián Tibor, Chicago

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként:	0,10 Euró
„Jelige” - postaköltség	5,00
Üzleti-, nyereséges hirdetés betűnként	0,20
Nagybetűs sorok betűnként	0,40
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánásokat esetenként áruznak.	

Egymástutáni háromszori hirdetésnél 10 %- hatszori hirdetésnél 20 %- ill. egészévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közölünk!

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

HELIOS PANZIO BUDAPEST
 Budai, zöldövezeti, csendes panzió, melytől a belváros 1 buszjáratral 15 perc alatt megközelíthető, zárt parkolóval, komfortos szobákkal várja vendégeit.
 H-1121 Budapest, Lidérc u. 5/a.
 Tel/fax: 36-1-246-46-58 ill.246-26-45
 e-mail: roomheli@axelero.hu
www.heliospanzio.hu

Budapesten lakáseladást-lakásvételt, lakásbérbeadást, számlákat és ügyintézését vállalok. Horváth Gábor, **Tel.: 0036-30/97 18 147, e-mail: horvathgabor@ingatlan.com**

„Kereszt és korona” kétrészes film németül a bajor-magyar kapcsolatok 1100 éves történetéről, VHS, PAL, 2x 45 perc. **Ára: 30,00 Euró (2x15,00 Euró), megrendelhető: e-mailen: aravasz@web.de és fax: 0049-89-81 88 76 59.**

Református istentiszteletek Münchenben: Reisinger Str. 11 (Sendlinger Tor) minden hó 1. 3. 5. vasárnap 16 órakor és 2. és 4. vasárnap de. 11 órakor. **Tel.: 089-149 31 72 és 601 13 35, www.reformatus-muenchen.de**

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI ÉLŐVÁSÁRNYAK FIGYELMÉRE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadói hivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
 Landwehrstr. 66 - 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 85
Email: eletuenk@gmx.de

*
Felelős kiadó:
 a Magyar Katolikus Delegatura Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
 A szerkesztőbizottság tagjai:
 Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
 Szamosi József (olvasó és tördelőszerkesztő) és Vincze András.

*
Redaktion und Herausgeber:
UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
 Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 85
E-mail: eletuenk@gmx.de

*
Abonnement für ein Jahr: 15,— Euro
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US\$ 50,—

*
ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ök köldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1.50 Euró
 Előfizetési ár egy évre 15,—Euró
 Tengerentúlra US\$ 50,-

*
BANKSZÁMLÁNK:
 Ungarische Katholische Delegatur
 Sonderkonto „ÉLETÜNK”
 Postbank München
 Konto-Nr.: 606 50-803 — BLZ 700 100 80

*
Erscheint 11 mal im Jahr.
Satz: ÉLETÜNK

*
Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
 Verlag Hammerand GmbH
 Hasenheide 11,
 82256 Fürstenfeldbruck

*
Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

*
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLELYKELTÜNK.